

ΕΤΟΣ Α' ΤΕΥΧΟΣ Δ'

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 32

ΑΘΗΝΑΙ. — ΜΑΪΟΣ 1923

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΟΔΟΣ ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ 3

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ Ε**Τ**

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΙΔΡΥΤΗΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΑΛΑΝΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Α. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Γ. Η. ΚΑΔΕΡΙ

1923

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
Διατι ἐγενόμεθα ἐλεύθεροι Τέκτονες ὑπὸ Α. Ἀλεξανδροπούλου.	113
Τίς ἢ ἀνάγκη τῆς υπάρξεως τοῦ Τεκτονισμοῦ ὑπὸ Ἀντωνίου Γ. Ἀδριανοπούλου	116
Ἡ ἐλευθέρα τεκτονικὴ ἐν Κύπρῳ ὑπὸ Α. Ἀλεξανδροπούλου..	121
Πανηγυρικὴ λευκὴ ἐορτὴ τοῦ περιστυλίου «Πλάτων»	123
Ὀμιλία τοῦ Σοφωτ. Ἀδ. Χριστοφόρου Γ. Τορναρίτου..	124
Ἐργασίαι Στοιῶν—Ἡ Ἐθνικὴ ἐορτὴ ἐν τῇ Στ. «Ἀωδώνη»..	130
Ἡ Ἐθνικὴ ἐορτὴ ἐν τῇ Στ. Ἰωνία.	130
Λόγος τοῦ Σεβ. τῆς Στ. «Ἰωνία» Ἀδ. Λεωνίδα Πο- λυδώρου Κυβερτοῦ.	131
Τεκτονικὸν Μνημόσυνον.	137
Νεκρολογία Ἀγγέλου Σούλη—Ἐπιτάφιος Λόγος ὑπὸ Μ. Πουρῆ	140
Τεκτονικὰ Διηγήματα—Ὁ καθρέπτης.	141
Εἰδήσεις ἐκ τοῦ Παγκοσμίου Τεκτονισμοῦ.	142

Συνδρομὴ ἐτησίᾳ καὶ προπληρωτέα

Διὰ τὴν Ἀλλοδαπὴν λίρα Ἀγγλικὴ μία ἢ δολλάρια πέντε
Διὰ τὴν Ἡμεδαπὴν μόνον δραχμαὶ πενήκοντα.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΙΔΙΚΟΝ

δι' ὑποθέσεις τοῦ λεγομένου Ἀμφισβητουμένου Διοικητικοῦ καὶ ἐν γένει πάσης φύσεως διοικητικῆς ἢ δημοσιονομικῆς, ἀναγομένας εἰς τὴν ἀρμοδιότητα εἴτε τῶν πολιτικῶν ἢ τῶν λεγομένων Διοικητικῶν Δικαστηρίων εἴτε καὶ πάσης Δημοσίας Ἀρχῆς καὶ δὴ διὰ Δηλώσεις τῶν διαφόρων φορολογιῶν, κληρονομιῶν κλπ. καὶ περαιτέρω ἀνακοπᾶς, ἐνστάσεις, ἐφέσεις καὶ παντοίας προσφυγᾶς.

Ἀλεξάνδρου Π. Ἀλεξανδροπούλου

Διηγέρου παρ' ἅπασιν τοῖς ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ Δικαστηρίοις.
Ἀθήναι—β' Ὁδὸς Βαλτετζίου β— Ἀθήναι.

Ἡμετέρας ἰσοσσε *pour la correspondance*

» Ἡ ἐπιτευχῆ Α. Που. Alexandropoulos

Διοικήσεων καὶ ἡ καθο. Rue Valtetziou 3

θήκη ἀπομακρόνου. Athènes—Grèce

τακτικὴν τὴν τ.

πρὸς τὸν αὐτὸν

ῶν βαθμῶν.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

ΔΙΑΤΙ ΕΓΕΝΟΜΕΘΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΤΕΚΤΟΝΕΣ

Α.

Βεβαίως, ἐξ οἰκείας καὶ ἐλευθέρας βουλήσεως, ἐζητήσαμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐταιρείαν τῶν Ἐλευθέρων Τεκτόνων καὶ μάλιστα ἐτολήσαμεν νὰ εἰσέλθωμεν ὡς ἐλευθεροὶ καὶ χρηστοήθεις.

Ἐλευθερὸς, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς Ἐλευτέρας τεκτονικῆς, σύμφωνον ἄλλως τε καὶ πρὸς τὴν Ἠθικὴν Φιλοσοφίαν, λογίζεται ὁ ἄνθρωπος ὁ κεκτημένος μὲν τὴν λεγομένην πολιτικὴν ἐλευθερίαν ἤτοι ἀπηλλαγμένος ἀπὸ πάσης ἀλλοτρίας αὐθαιρεσίας, κεκτημένος δὲ καὶ τὴν ἠθικὴν ἐλευθερίαν ἤτοι ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τυφλῆς ὑποδουλώσεως εἰς τὰς ὁρμὰς καὶ ὀρέξεις τῆς αἰσθητικῆς αὐτοῦ φύσεως.

Ἄλλὰ καὶ ὁ τοιοῦτος ἐλευθερὸς, ἄνθρωπος, ἐξ οἰκείας καὶ ἐλευθέρας βουλήσεως προαγόμενος εἰς ἀπόφασιν καὶ ἐνέργειαν συγκεκριμένην, ὁρμᾶται ἐκάστοτε ἐξ ἑνὸς ἢ ἐκ πλειοτέρων ἐλατηρίων πνευματικῆς φύσεως.

Καὶ ἐρωτᾶται : τίνα τὰ ἐλατήρια τὰ ὠθήσαντα ἕκαστον ἡμῶν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν βούλησιν νὰ γίνωμεν Ἑλευ-
ροι Τέκτονες ;

Τὰ ἐλατήρια ἐκάστης ἀποφάσεως καὶ ἐνεργείας τῶν ἀν-
θρώπων ποικίλλουσιν, ὡς ποικίλλουσιν ἡ διανοητικότης καὶ
ἀντίληψις ἐκάστου ἀλλὰ καὶ αἱ κατὰ τρόπον καὶ χρόνον συν-
θῆκαι τοῦ περιβάλλοντος. — Δύνανται δὲ πλείονα ταῦτοχρό-
νως νὰ συντρέχωσιν εἰς διαμόρφωσιν συγκεκριμένης βουλή-
σεως τοῦ ἀνθρώπου ἐλατήρια πνευματικά, ἀπορρέοντα ἐξ
ἠθικῶν ἐννοιῶν διαφόρου διαβαθμίσεως.

Παρ' οὐδενὸς ἀρχαίου ἢ καὶ νεοφωτίστου Τέκτονος ἀξιῶ
ἵνα ἐξομολογηθῆ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐκ τίνων κυρί-
ως ἐλατηρίων ὠρμήθη ὅπως προσέλθη εἰς μύησιν. Ἄξιῶ
ὅμως ἵνα ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν ἀναλογισθῆ τὰς σκέψεις,
ὑφ' ὧν κατείχето ὁπότεν ἐλάμβανε τὴν ἀπόφασιν, ἵνα εἰσέλ-
θη εἰς ἑταιρείαν, περὶ ἧς ἀκαθόριστον εἶχεν ἰδέαν. Τοῦτο
ἀρκεῖ ἵνα συγκρίνη τὰς σκέψεις ἐκείνας πρὸς τὰ θεωρήματα
ἀτινα ἐδιδάχθη—ἐὰν ἐδιδάχθη ποτὲ—περὶ τῶν τάσεων καὶ
προθέσεων, ὑφ' ὧν ὀφείλει νὰ κατέχηται ὁ γνήσιος Τέκτων,
καὶ περὶ τῶν τελικῶν σκοπῶν τῆς Ἑλευθέρας Τεκτονικῆς.
Ἐκ τῆς τοιαύτης συγκρίσεως καὶ τῆς ἐπιστροφῆς πρὸς τὰς
σκέψεις, ὑφ' ὧν ὡς βέβηλος ἔτι κατείχето, θὰ αἰσθανθῆ
βεβαίως τὴν τότε—ἴσως καὶ νῦν ἔτι—μειονεκτικὴν θέσιν
τῶν ἀτομικῶν αὐτοῦ ἀντιλήψεων καὶ διαθέσεων, πρὸ τοῦ
περιλάμπρου ἠθικοῦ ἐλατηρίου, τοῦ παρορμῶντος τοὺς φύ-
σει γεννηθέντας Τέκτονας εἰς ἀναζήτησιν τῆς πληρώσεως
ψυχικῆς ἀνάγκης διὰ τῆς Ἑλευθέρας Τεκτονικῆς.

Ἐκ τῆς τοιαύτης συγκρίσεως καὶ ἐκ τῆς ἐπακουλούθου
συναισθήσεως μειονεκτικῆς σχετικῶς θέσεως, οἱ εἰλικρινῶς
σχεπτόμενοι καὶ τὴν ἰδίαν συνείδησιν ἐπισκοποῦντες Τέκτονες

θὰ δρμηθῶσι πιθανῶς ὅπως ἐπιζητήσωσι κατὰ πάντα τρόπον τὸν προσανατολισμὸν αὐτῶν πρὸς τὰ μεγάλα ιδεώδη τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς, ὅποτε θὰ κατανοήσωσι τὸ θεμελιῶδες θεώρημα, ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς δὲν ἐδημιουργήθη αὐθαιρέτως, δὲν ἐφιλοτεχνήθη ἐξ ὑπολογισμοῦ, ἀλλ' ἐβλάστησεν αὐτοφυῆς ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν, κατὰ ψυχολογικὸν νόμον, ὡς ἀπόρροια ἀνάγκης τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, καθ' ἣ ἐμπεριστατωμένως ἐξηγεῖ τὸ ἐπόμενον ἄρθρον, εἰς συμπλήρωσιν τῆς γενικῆς περὶ Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς ἐννοίας, οἷα ἐξετέθη ἐν τῇ σειρά τῶν προηγηθέντων τριῶν ἄρθρων τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως.

Α. Π. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ 33.·

Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

ὀφείλει νὰ ἀπευθύνῃ δημοσίᾳ ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης εὐγνώμονας εὐχαριστίας πρὸς τοὺς ἐκ τῶν διαφόρων Ἑλληνικῶν τεκτονικῶν κέντρων ἐνθουσιώδεις καὶ πεφωτισμένους Ἀδελφοὺς καὶ ἰδίᾳ Σεβ.· Στωῶν καὶ Προέδρους Φίλοσ.· Ἐργαστηρίων, τοὺς διαδηλώσαντας χαρὰν καὶ ἐπιδοκίμασίας διὰ τε τὴν χρησιμότητα καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπικαίρου ταύτης νέας ἐκδόσεως. Ἐκτῶν ληφθέντων ἀδελφικῶν πινάκων ἀποσπάσματα χαρακτηριστικὰ γνῶσεως τεκτονικῆς ἀντιλήψεως καὶ διὰ τοῦτο διδακτικὰ δημοσιευθῶσιν εἰς τὸ μεθεπόμενον τεύχος.

ΤΙΣ Η ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΕΩΣ ΤΟΥ ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ

Πολλάκις υπό πολλῶν ἐξηνέχθη ἡ ἀπορία : Τίς ἄρά γε ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως τοῦ Τεκτονισμοῦ καὶ τίς ἡ θέσις αὐτοῦ ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνικῇ ζωῇ;

Εἰς τὴν ἀπορίαν ταύτην, ἐγειρομένην καὶ εἰς τὸ πνεῦμα ἀκόμη τῶν νεοφωτιστῶν τεκτόνων, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν βραχεῖαν ἀπάντησιν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα εἰς τὰ τρία προηγούμενα ἡμῶν ἄρθρα, ἴσως θὰ ἐπερίπτευσ πᾶς λόγος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καθόσον ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν ἄρθρων ἐκείνων, ἐν οἷς ἀναπτύσσεται σαφῶς, ὡς νομίζομεν, καὶ ἐπαρκῶς ὁ σκοπὸς τοῦ Τεκτονισμοῦ, δύναται τις νὰ συναγάγῃ συμπεράσματα καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Ἐν τούτοις, διὰ νὰ συμπληρωθῇ δλόκληρος ἡ περὶ τοῦ Τεκτονισμοῦ ἔννοια ἐν τῷ πνεύματι τῶν ἀναγνώστῶν, θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ πραγματευθῶμεν καὶ τὸ θέμα τοῦτο, ἀναλυτικώτερον.

Ὡς ἐξεθέσαμεν ἐν προηγούμενῳ ἡμῶν ἄρθρῳ, ὁ Ἐλεύθερος Τεκτονισμὸς ἀποτελεῖ τὴν ἐνσάρκωσιν ἰδεολογίας, προερχομένης ἀπὸ ἐσωτερικῆν τινα ὄθησιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἀνάπτυξιν πασῶν τῶν ἰδιοτήτων καὶ δυνάμεων τῆς ὄλης αὐτοῦ ὑποστάσεως. Ἡ ἐσωτερικὴ αὕτη ὄθησις δημιουργεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν πόθον τῆς γνώσεως τῆς ἀληθείας, τὸν πόθον τῆς πληρώσεως τοῦ σκοποῦ του ὡς ἀνθρώπου, σκοποῦ, τὸν ὁποῖον ὑποπτεύεται μὲν πάντοτε ὡς ὑπάρχοντα, τὸν ὁποῖον ὅμως δὲν δύναται νὰ προσδιορίσῃ. Ἡ ὄθησις αὕτη, ὁ πόθος οὗτος, ἡ ψυχικὴ αὕτη ἀνάγκη ὠθεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν ἐπιστημῶν, τῶν φιλοσοφικῶν συστημάτων, τῶν θρησκειῶν. Καὶ ὑπάρχουσι πνεύματα θεραπεύοντα τὴν εὐγενῆ ταύτην ψυχικὴν ἀνάγκην, διὰ τῶν μέσων τὰ ὁποῖα παρέχουσι τὰ συστήματα ταῦτα.

Ἐγείρονται ὅμως καὶ ζητήματα, ἀναγόμενα εἰς τὰς εὐγενεστέρας

ἴσως ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως, ἀλλὰ διαφεύγοντα τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τε φιλοσοφικῶν συστημάτων καὶ τῶν θεολογικῶν δογμάτων.

Ἐπὶ τῶν τοιούτων ζητημάτων ὁ ἐνδιάθετος ἐκεῖνος κατὰ τὰ προεκτεθέντα πόθος τοῦ ἀνθρώπου ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς τὴν ἱκανοποίησιν. Ἐπὶ πλείστων δὲ τοιούτων ζητημάτων ἢ μὲν φιλοσοφία δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ τελειωτικὴν λύσιν, ἢ ἐπιστήμη ἀποκρούει καὶ τὴν θέσιν τούτων, ἢ δὲ θρησκεία ἀποφαίνεται μὲ ἀπόλυτον δογματικότητα, ἢ ὁποία δὲν ἱκανοποιεῖ τὰ θετικὰ πνεύματα.

Ἐπὶ δὲ τῶν ζητημάτων τῶν ἀφορώντων τὰς σχέσεις καὶ τὴν συμπεριφορὰν τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους καὶ ἢ φιλοσοφία καὶ ἢ θρησκεία ἔχουν διατυπώσει συστήματα. Ἄλλ' ἢ ἠθικὴ ἀπαιτεῖ πρακτικὴν διδασκαλίαν καὶ ἐξάσκησιν τῶν ἀτόμων, τὰ ὅποια ἐν τῇ κοινῇ οὐδαμοῦ πέραν τῆς ἀτελοῦς σχολικῆς ἐκπαιδεύσεως δύνανται νὰ ἀνεύρουν μέσον πληρώσεως τῆς ἀνάγκης τῶν ταύτης.

Ἐκτὸς τούτου παρατηρεῖται μεγίστη διαφορὰ, πλήρης ἀντίθεσις, δύναται τις νὰ εἴπῃ, μεταξὺ τῆς θεωρητικῆς διδασκομένης ἠθικῆς καὶ τῆς πρακτικῆς τοῦ βίου τῶν τε ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν.

Ὅθεν παρίσταται ἀνάγκη νὰ μελετηθῇ τελειότερον ἢ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ καὶ αἱ τάσεις, τὰς ὁποίας αὕτη ἐκδηλοῖ, νὰ διατυπωθῇ σαφῶς ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ νὰ ἐξευρεθῇ ὁ τρόπος τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ σκοποῦ τούτου· κατ' ἀκολουθίαν παρίσταται ἀνάγκη νὰ διαμορφωθῇ σύστημα ἠθικῆς, μὴ ἀντιτεθέμενον πρὸς οἰονδήποτε δόγμα, καὶ δυνάμενον νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν ὑπὸ πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀτομικῶν αὐτῶν δοξασιῶν καὶ διὰ τοῦτο πρακτικῶς ἐφαρμόσιμον ἐν παντὶ τόπῳ καὶ ὑπὸ οἰαδήποτε συνθήκας. Εἶναι ἀνάγκη νὰ δημιουργηθῇ περιβάλλον, ἐν τῷ ὁποίῳ πᾶς ἄνθρωπος νὰ δύναται νὰ διδάσκηται πρακτικῶς καὶ ν' ἀσκηθῆται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης, τῆς δικαιοσύνης καὶ πάσης ἀρετῆς. Εἶναι ἀνάγκη νὰ μελετηθῶσι τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων δύνανται αἱ ἀνθρώπιναι κοινωνίαι νὰ βελτιωθῶσι, νὰ προσδεύσωσι καὶ νὰ παρασκευάσωσι τὴν εὐημερίαν τῶν ἀποτελούντων αὐτὰς ἀτόμων. Παρίσταται ἀνάγκη νὰ δημιουργηθῇ ἀντίδρασις κατὰ τοῦ διαρκῶς ἐπεκτεινομένου ὕλισμοῦ, ὅστις ἐκτρέπει τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἰδέας, διαρ-

κώς δὲ στρέφει τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὴν κτηνώδη ἐπιδίωξιν τῶν ὕλικῶν ἀπολαύσεων.

Διὰ τὴν ἐπιδίωξιν ἀκριβῶς ἔλυν τῶν σκοπῶν τούτων ἔπρεπε νὰ ἰδρυθῆ ἓν σύστημα, μία ὀργάνωσις καὶ ἡ ὀργάνωσις αὕτη εἶναι ὁ **Τεκτονισμός**. Ἡ ἀνάγκη τῆς δημιουργίας τοιοῦτου τινὸς ἰδεολογικοῦ κέντρου, τοιοῦτου τινὸς θεσμοῦ καὶ ἰδρύματος κατενοήθη εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Καὶ διὰ τοῦτο ὀρθότατα εἰς τὸ Σύνταγμα Φρειδερίκου τοῦ Β' τοῦ ἔτους 1786 διατυπῶνται, ὅτι ὁ Τεκτονισμὸς «ἀνάγεται εἰς τὴν κοιλίδα τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας» καὶ ἀπὸ τοῦ Schelling, ἐλέχθη, ὅτι ὁ Τεκτονισμὸς «εἶναι τόσον παλαιός, ὅσον ὁ κόσμος».

Ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς ὁ Ἡσίοδος διερμηνεύων τὴν πνευματικὴν κίνησιν τῶν μεμυημένων τῆς ἐποχῆς του φαίνεται «δυσφορῶν διὰ τὴν τύχην τοῦ ἀνθρώπινου γένους καὶ λυπούμενος διὰ τὴν διαφθορὰν τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, ἣτις ἐπίκρανε τὴν φαιδρότητα τοῦ βίου» καὶ ἀγωνίζεται διὰ τῶν ἐπῶν του «νὰ διαδώσῃ παραγγέλματα ἠθικὰ καὶ θρησκευτικά, δι' ὧν νὰ ἐξευγενισθῆ ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων...» (1) Ὁλίγω βραδύτερον διὰ τῶν συγγραμμάτων καὶ τῶν δημοσιευθέντων ὕμνων τῶν Ὀρφικῶν ἐγένετο κατάδηλος εἰς τὴν δημοσίαν συνείδησιν τῶν Ἑλλήνων ἡ τάσις τῶν τότε ἑλληνικῶν μυστηρίων πρὸς ἐξευγενισμόν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ ἐπιδίωξιν τῆς μετὰ θάνατον αἰδίου αὐτῆς μακαριότητος. Ἐκτοτε τὰ μυστήρια δὲν ἔπαυσαν λειτουργοῦντα ἐπὶ τῆς Γῆς ὑπὸ διάφορα ὀνόματα κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς, μέχρις οἷου κατέληξαν εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ συγχρόνου Τεκτονισμοῦ.

Ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως τῶν μυστηρίων, τοῦ Τεκτονισμοῦ, παρίσταται ἤδη περισσότερον παρὰ πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν. Σήμερον παρὰ ποτε κυριαρχοῦσιν ἐν τῷ κόσμῳ ὁ ὕλισμὸς καὶ ἡ ἠθικὴ διαφθορά. Ὁ Εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς, ὅστις ἐφαίνετο κατὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδον ὡς μέλλων νὰ ὀδηγήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν ἀδιατάρακτον εἰρήνην καὶ τὴν εὐημερίαν, ἐχρεωκόπησε κατὰ τὴν κοινὴν πάντων ὁμολογίαν. Αἱ μαινάδες τῆς ἀπολαύσεως, τῆς ἠθικῆς ἐκλύσεως, τῆς ἀγριότητος, τῆς βίας, τῆς παραγνωρίσεως τῶν στοιχειωδῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώ-

1). Μυλλέρου. Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας. Μετάφρασις Ἑμμ. Γαλάνη 1885.

που ὀρχοῦνται ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς σφραζούσης Εὐρώπης καὶ τῆς ἐγγὺς Ἀνατολῆς. Καὶ ὑπάρχει φόβος νὰ ἴδωμεν ἀνατελλούσας ἔτι ζοφερωτέρας ἡμέρας.

Ἐξ ἄλλου τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου, διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ὁποίων ποταμοὶ αἱμάτων ἐχύθησαν, διαμφισβητοῦνται, καταπατοῦνται, καὶ ἤρχισεν ἀνὰ τὸν κόσμον μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ φασισμού ἐν Ἰταλίᾳ ἀνακύπτουσα ἡ συζήτησις, ἂν ὁ κοινοβουλευτισμὸς ἐχρεωκόπησεν, ἂν τὰ δημιουργηθέντα διὰ τῶν προσπαθειῶν τῶν πεφωτισμένων ἀνθρώπων τοῦ παρελθόντος δημοκρατικὰ ἢ συνταγματικὰ πολιτεύματα εἶναι ἐπαρκῆ πρὸς περιφρούρησιν τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ἢ παρίσταται ἀνάγκη νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν δικτατορικὴν ἢ ὀλιγαρχικὴν διαχείρισιν τῆς ἐξουσίας ἐν ταῖς νεωτέραις πολιτείαις.

Ἄφ' ἑτέρου σημεῖα ἀσφαλῆ ἀποδεικνύουσι τὴν παρακμὴν τοῦ Ὀλισμοῦ, ὅστις κατὰ τὸ δεῦτερον ἡμισυ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος παρ' ὀλίγον νὰ κατακτήσῃ τὴν ψυχὴν παντὸς διανοουμένου ἀνθρώπου. Πανταχόθεν τ' ἀνθρώπινα βλέμματα στρέφονται ἤδη πρὸς τὰ πέραν τῆς ζωῆς ταύτης, τὰ ὁποῖα ἕκαστος ἡμῶν ὑποπεύεται ὡς ὑπάρχοντα καὶ τὰ ὁποῖα τόσον ἐπιμόνως ἀρνεῖται ἢ ὀρθολογιστικῆ ἐπιστήμη. Μεγάλοι ἐπιστήμονες, μελετῶντες βιθῆως τὸ ἄλυτον αἰνίγμα τῆς οὐσίας τῆς ὕλης καὶ τοῦ πνεύματος, διαβλέπουν ἐν αὐτοῖς ἀγνώστους δυνάμεις καὶ ιδιότητας, τὰς ὁποίας τὰ συνήθη ἐπιστημονικὰ μέτρα δὲν δύνανται νὰ διερευνήσουν καὶ ἐρμηνεύσουν. Τὸ ἀνθρώπινον ὄν παρίσταται ὁσημέραι περιπλοκώτερον καὶ μυστηριωδέστερον. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως λοιπὸν ταύτης ἡ ἐποχὴ ἡμῶν παρουσιάζεται ὡς κρίσιμος περίοδος τοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὡστε καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνολογικῆς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς καὶ ἰδίως ἀπὸ ἀπόψεως πνευματικῆς ἐξεταζομένη ἡ σύγχρονος ἀνθρωπότης παρουσιάζεται διατρέχουσα μεταβατικὴν περίοδον κρίσιμωτέραν πάσης ἄλλης προγενεστέρας. Θὰ ἀνατείλῃ ἤρᾳ γε ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης μία ἢ ὡς κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως : ἢ θὰ προκύψῃ ἐκ ταύτης ἄλλη ζοφερωτέρα ; Πρὸς ποίας ἄρᾳ γε τύχας φέρεται ἡ ἀνθρωπότης ;

Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ κριθῇ ἐκ τῶν προσπαθειῶν, τὰς ὁποίας θὰ καταβάλουν οἱ διάφοροι ὄρωντες κοινωνικοὶ παράγοντες. Ἐὰν τὰ πνευματικώτερα, ἠθικώτερα, προοδευτικώτερα κοινωνικὰ στοιχεῖα ἐπικρατήσουν ἐν τῇ διεξαγομένῃ πάλλῃ, ὁ ροῦς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων θὰ λάβῃ

κατεύθυνσιν πρὸς τὰ ἔμπροσ, πρὸς τὴν πρόοδον. Θὰ ἐπικρατήσῃ τότε εἰς τὰς ἀνθρωπίνους σχέσεις ἡ ἐλευθερία, ἡ δικαιοσύνη, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀλήθεια. Ἐὰν ἐπικρατήσουν αἱ ροπαι τῆς βίας καὶ τοῦ σκότους, ἡ ἀνθρωπότης θὰ περιπέσῃ εἰς κατάστασιν βαρβαρότητος χειροτέραν τῆς τοῦ μεσαίωνα· διότι τώρα ἡ βία καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις εἶναι περισσότερον διωργανωμένη παρά ποτε.

Εἰς τὴν διεξκομένην πάλην ταύτην ὁ Τεκτονισμὸς καὶ οἱ τέκτονες καλοῦνται νὰ διαδραματίσωσι τὸν σπουδαιότερον ρόλον. Τώρα παρά ποτε παρίσταται ἀνάγκη νὰ μελετήσουν τελειότερον τὸ σύστημά των καὶ τὰς σωτείας διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἀρχάς των. Τώρα πρέπει νὰ πυκνώσουν περισσότερον τὰς τάξεις των καὶ νὰ ἐντείνουσι ἡνωμένοι τὰς προσπαθείας των διὰ νὰ ἐπιδιώξουν τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀγίων ἀρχῶν τοῦ Τάγματός των. Ἄς κραταιωθοῦν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἐκυτῶν καὶ ἄς καταβάλουσι εἴτα ὅλας τὴν δυνάμεις νὰ διαφωτίσωσι καὶ τοὺς ἄλλους, νὰ προπαρασκευάσωσι τὸ ἔργον τῆς προόδου, νὰ δώσωσι τὴν κατεύθυνσιν εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐξέλιξιν. Ἄλλο σύστημα πλὴν τοῦ Τεκτονισμοῦ, ἱκανὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, δὲν ὑπάρχει σήμερον. Ἄς ἐννοήσωσι τοῦτο καλῶς οἱ τέκτονες καὶ ἄς ἀναλογισθῶσι ποῖα διὰ τοῦτο εὐθύνη τοὺς περιβάλλει.

Ἐὰν ὁ Τεκτονισμὸς ἀπολέσας τὰς παρακαταθήκας τῆς βασιλικῆς τέχνης δὲν διασώζῃ πλέον τὴν ἱκανότητα νὰ μεταμορφώσῃ τὴν ψυχὴν τῶν ἀνθρώπων εἰς τροπαιοῦχον βασιλίδαν κυριαρχοῦσαν τῶν μυστικῶν τοῦ ἀπείρου, διατηρεῖ ὅμως τὴν παλαιὰν αὐτοῦ ὀργάνωσιν καὶ τὰς ἱεράς αὐτοῦ ἠθικὰς ἀρχάς καὶ ὡς ἐκ τούτου δύναται ν' ἀποτελέσῃ, καταλλήλως διευθυνόμενος, στοιχεῖον ἐξημερώσεως, πολιτισμοῦ καὶ προόδου.

Α. Γ. Ἀδριανόπουλος

Η ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΝ ΚΥΠΡΩ

Τὸ τηλαυγές τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς Φῶς, μεταλαμπαδεύμενον δι' εὐγενῶν ταύτης ἀποστόλων ἐκ τε τῆς κραταιᾶς ἐν πᾶσιν ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Βασιλικῇ Τέχνῃ Μεγάλῃς Βρετανίας καὶ ἐκ τῆς ἀναβιούσης ἐν πᾶσιν ἀλλὰ καὶ ἐν Τεκτονικῇ Ἰδέᾳ μικρᾶς Ἑλλάδος, διέλαμψε περιλάμπρως ἀπὸ ἡμίσεως ἤδη αἰῶνος ἀνὰ τὴν Ἑλληνικὴν νῆσον Κύπρον. Τὸ ζώπυρον τοῦτο Φῶς τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς ἐθέρμανε γόνιμον ἔδαφος, ἐγκλείον τὸν εὐχυμον σπόρον τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς σοφίας εἰς τὰ βάθη τῆς ἀγνῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς τῶν Κυπρίων. Διὰ τοῦτο καρποὶ ἀγλαοὶ ταχέως παρήχθησαν, ἀλλ' οἱ εὐγενεῖς τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς καρποὶ οὐχὶ ἀκόπως παράγονται καὶ ἐμόχθησαν βεβαίως πολλοὶ Τέκτονες πεφωτισμένοι, εἴτε γηγενεῖς Ἕλληνες εἴτε παρεπίδημοι Ἄγγλοι. Ἄλλ' ὡς συνήθως εἰς πάντας τοὺς εὐγενεῖς καὶ μεγαλεπηβόλους ἀγῶνας ἀπαιτοῦνται πρωταθληταὶ τινες ἄκαμπτοι καὶ ἀκαταπόνητοι ἐν ἔργοις καὶ μόχθοις, οὕτω καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς εὐδοκίμου ἐπικρατήσεως τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς ἀνὰ τὴν Κύπρον ὑπῆρξαν ἐνθουσιώδεις πρωταθληταὶ, ἐγκύψαντες εἰς τὴν μελέτην τῶν Τεκτονικῶν μυστηρίων, ἐνστερνοισθέντες τὴν διὰ τούτων ἐξελισσομένην σοφίαν, πιστεύσαντες εἰς τὴν δύναμιν τούτων, τὴν μορφωτικὴν τοῦ ἥθους ἀτόμων καὶ Κοινωνιῶν καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐγκλείσαντες ἐν τῇ μεγάλῃ αὐτῶν ψυχῇ ἠνωμένον ἀρμονικῶς τὸ Ἀγγλικὸν καὶ Ἑλληνικὸν πῦρ τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς. Ἄλλὰ οἱ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Κύπρον βιοῦντες

Ἐλευθέροι Τέκτονες πάσης ἐθνικότητος ἐρευνηταὶ εἰλικρινεῖς τῆς ἀληθείας, μελετηταὶ εὐθύφρονες τῶν ἱστορικῶν γεγρονότων, κριταὶ ἀδέκαστοι τῶν συντελεσθέντων ἔργων, ἐνεφάνισαν, ἐν ὑπερτελείᾳ συμπνοίᾳ, ὁμόθυμον τὴν γνώμην καὶ κοινὴν τὴν συνείδησιν ὅπως ἀναγνωρίσωσιν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς εὐγενεῖς πρωταθλητὰς τὸν ὑπέροχον κήρυκα τῆς Τεκτονικῆς Ἰδέας καὶ δεξιὸν χειριστὴν τῆς τεκτονικῆς σμίλης, ἀναδειχθέντα θεμελιωτὴν καὶ ἰθύντορα τοῦ Κυπριακοῦ Τεκτονισμοῦ καὶ ὅπως ἀπονεύωσι πρὸς αὐτόν, κατὰ τρόπον περιφανῆ καὶ πάνδημον, ὡς γέρας ἀντάξιον, Ἀναμνηστικὸν Παράσημον ἐπὶ τῇ συμπεληρωμένῃ ἤδη πεντηκονταετηρίδι ὑπερτίμου καὶ τελεσφόρου Τεκτονικοῦ βίου.

Καὶ ἡ μὲν ἀπονομὴ τοῦ τιμητικοῦ τούτου Παρασήμου ἐγένετο πανηγυρικῆ, ὡς κατωτέρω ἐκτίθεται, ὁ δὲ οὕτω τιμημένος ἐστὶν ὁ γεράσμιος γίγας τῆς Ἑλ. Τεκτονικῆς ὁ ἔνδοξ. Ἄδ.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΔΗΣ 33.

Τὸ ὄνομα τοῦτο παραδίδεται εἰς ἀθάνατον μνήμην πρὸς τοὺς συγχρόνους καὶ τοὺς ἐπιγιγνομένους Ἕλληνας Τέκτονας. Ὁ δὲ Πυθαγόρας, φόρον δικαίας τιμῆς εἰσφέρων, ἀπευθύνει πρὸς τὸν τιμημένον ἔνδοξ. Ἄδ. Ἰωάννην Καραγεωργιάδην θεομᾶς συγχαρητηρίου εὐχάς.

Α. Π. Ἀλεξανδρόπουλος 33.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΛΕΥΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΣΤΥΛΙΟΥ " ΠΛΑΤΩΝ "

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐν κοιλ.: Λεμεσοῦ Περιστελλίου «Ὁ Πλάτων» καὶ τῇ συμμετοχῇ πάντων γενικῶς τῶν ἐν Κύπρῳ Ἑλληνικῶν καὶ Ἀγγλικῶν Ἐργαστηρίων τοῦ τε συμβολ.: καὶ τοῦ φιλοσοφ.: Τεκτονισμοῦ διεξήχθη τὴν 10ην παρελθόντος μηνὸς Ἀπριλίου ἐπίσημος καὶ πανηγυρικὴ λευκὴ συνεδρία ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σοφωτάτου ἀδ.: Χριστοφόρου Γ. Τορναρίτου εἰς τιμὴν τοῦ ἐνδοξ.: ἀδ.: Ἰωάννου Γ. Καραγεωργιάδου, ἐπὶ τῇ ὑπερπεντηκονταετῇ τεκτονικῇ αὐτοῦ ἀμφιετηρίδι.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην, τιμῆς ἕνεκεν, παρέστησαν εἰδικαὶ ἀντιπροσωπεῖται πάντων τῶν ἐν Κύπρῳ Τεκτ.: ἐργαστηρίων, ἧτοι τοῦ ἐν κοιλ.: Λεμεσοῦ Ἀρείου Πάγου «Ἡ Κύπρος», τοῦ συνεδριάζοντος Περιστελλίου «Ὁ Πλάτων», τῆς ἐν κοιλ.: Λεμεσοῦ Στοᾶς τελειοποιήσεως «Ἡ Ἐλευθέρια» τῆς ἐν ἀν.: Λεμεσοῦ Ἀγγλικῆς Στοᾶς «Ἁγιος Παῦλος», τῆς ἐν ἀν.: Λεμεσοῦ Στοᾶς «Ζήνων» τοῦ ἐν ἀν.: Λευκωσίας Chapter Royal Arch «Ἁγιος Παῦλος», τῆς ἐν ἀν.: Λευκωσίας Ἀγγλικῆς Στοᾶς «Ἁγιος Γεώργιος», τῆς ἐν ἀν.: Λάρνακος Στοᾶς «Ὁ Κίμων» καὶ τῆς ἐν ἀν.: Λευκωσίας Στοᾶς «Ὁ Σόλων».

Ἐκτὸς τῶν ἐπισήμων τούτων ἀντιπροσωπειῶν ἀθρόοι προσήλθον πλεῖστοι Ἀδελφοὶ ἐκ τῶν μελῶν τῶν εἰρημένων Ἐργαστηρίων καὶ ἰδίᾳ, πάντες οἱ ἀρχαῖοι Τέκνονες καὶ ἀνώτεροι βαθμοῦχοι.

Παρέστησαν δὲ, κληθέντες ἐπισήμως, πολλοὶ ξένοι ἐπισκέπται καὶ Κυρίαί, ὡς καὶ ὁ Δήμαρχος καὶ οἱ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐφορείας τῶν Σχολείων, ὀλόκληρον τὸ Ἱατρικὸν Σώμα, Δικηγόροι καὶ Δημοσιογράφοι.

Ὁ Σοφωτ.: τοῦ Περιστελλίου, ἀδ.: Χριστόφορος Τορναρίτης, κηρύξας τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδρίας καὶ ἐγερεῖς ἐπὶ τῆς ἔδρας ἀπήγγειλε τὸν ἀρμόζοντα πανηγυρικὸν λόγον, παρατιθέμενον κατωτέρω, καὶ ἐν τέλει ἀνήρτησεν Ἀναμνηστικὸν Παράσημον ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἐνδοξ.: Ἀδ.: Ἰωάννου Δ. Καραγεωργιάδου.

Εἶτα ἔλαβον ἀλλεπαλλήλως τὸν λόγον πλεῖστοι Ἀδελφοὶ ἐκ τῶν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων τεκτονικῶν Ἐργαστηρίων, ὁμιλήσαντες ἑλληνιστὶ ἢ ἀγγλιστὶ, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ τιμημένος Ἀδ.: Ι. Καραγεωργιάδης οὕτως τὴν διδασκτικὴν ὁμιλίαν ἐπιφυλασσόμεθα νὰ

δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς τεύχος, ἐὰν μὴ δυνηθῶμεν νὰ δημοσιεύσωμεν καὶ ἄλλας τινὰς τῶν γενομένων εὐγλώττων ὀμιλιῶν.

Ἡ πανυγηρική αὐτὴ ἑορτὴ, πρωτοφανὴς ἀληθῶς διὰ τὴν χαρμόσυνον συμμετοχὴν ὀλοκλήρου τοῦ Τεκτονικοῦ καὶ πλείστου ἄλλου ἐπισήμου κόσμου, κατὰ τὰς ἐπιστελλομένας ἡμῖν λεπτομερεῖς πληροφορίας, διεξήχθη ἐπὶ συνεχεῖς ὥρας ἐν γενικῇ εὐφροσύνῃ καὶ ἐν διαδηλουμένῃ ἐνθουσιασμῷ. Ἐγένετο δὲ λόγῳ εὐρύτητος χώρου ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς οἰκίας τοῦ ἀδ. Ἰωάννου Λ. Κίρζη, ἣτις ἄλλοτε ἐχρησίμευσεν ὡς Τεκτονικὸν Μέγαρον. Τεκτονικὸν δὲ Συμπόσιον μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἐπηκολούθησε τὴν ἑσπέραν ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ τοῦ ἀδ. Γαβριὴλ Ἰωαννίδου.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΣΟΦΩΤ.:

ΑΔ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ Γ. ΤΟΡΝΑΡΙΤΟΥ

Ἐπίτιμοι Κυβερταὶ καὶ Κύριοι,

*Φίλιται τῶν Τεκτονικῶν Ἐργαστηρίων Ἀντιπροσωπεῖαι,
Φίλιται Ἀδελφοί.*

Συνήλθομεν εἰς τὸ ἱερόν τοῦτο τῆς ἀρετῆς τέμενος, ἵνα πανηγυρίσωμεν, εὐτυχῆς τοῖς Κυβερταῖς Τέκτοσι καὶ τοῖς Τεκτονικοῖς Ἐργαστηρίαις γεγονὸς καὶ ἀποτίσωμεν ὀφειλόμενον φόρον εὐγνωμοσύνης, τιμῆς καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἕξοχον Τέκτονα, ὅστις ἐπὶ 58 ὀλοκλήρα ἔτη παρέσχε τὰς σωματικὰς καὶ πνευματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις μετ' ἀπαραιλλοῦ καὶ παραδειγματικῆς ἀφοσιώσεως πρὸς διάδοσιν καὶ ἐξυπηρέτησιν τῶν τεκτονικῶν ἀρχῶν εἰς τοῦ Στωϊκοῦ Κιτιέως φιλοσόφου Ζήνωνος τὴν πατρίδα.

Ἐδεῖ τὴν στιγμὴν ταύτην ἰσχυρότερος καὶ γλαφυρότερος τοῦ ἰδιοῦ μου κάλαμος, τῆς παρούσης ἡμέρας τὸ θέμα νὰ πραγματευθῇ καὶ ὑμνητῆς ἀρμοδιώτερος καὶ μᾶλλον ἐμοῦ στωμύλος νὰ κατέχη τὸ δῆμα τοῦτο, ἵνα δεόντως περιγραφῇ τὸ μέγα, πολυειδὲς καὶ πολυποικίλον τεκτονικὸν ἔργον τοῦ Ἰωάννου Καραγεωργιάδου, πλὴν, ἀφοῦ ἔλαχεν εἰς ἐμέ, ἔχοντα τὴν τιμὴν νὰ προῖσταμαι ἐργαστηρίων ἀνωτέρων βαθμῶν, τοῦ Περιστελλίου «δ Πλάτων» ὑπ' ἀριθ. 6 καὶ τῆς Στοᾶς Τελειοποιήσεως «ἡ Ἐλευθερία» ὑπ' ἀριθ. 2, ὁ ἄλλος οὗτος κληρὸς, τοῦ τε ἀδελφοῦ Καραγεωργιάδου καὶ ὁμῶν πάντων ἐξαιτούμαι τὴν ἐπιείκειαν, ἐὰν ὁ ἀσθενὴς μου

κάλαμος ἀδικήση τοῦ ἐπιτελεσθέντος ἔργου τὴν δέουσαν ἐξιστόρησιν καὶ τοῦ παραστήματός μου ἢ σμικρότης δὲν δυνηθῆ ἢ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ἀνάλογον τούτου ἐπίπεδον.

Τὸ ἔτος 1865 ἐμυείτο εἰς τὰ τεκτονικὰ μυστήρια καὶ ἐλάμβανε τὸ τεκτονικὸν βάπτισμα ὁ ἀδελφὸς Καραγεωργιάδης, ἀναγορευθεὶς **Μαθητῆς Τέκτων** ἐν τῇ Στοᾷ «**Α΄ Πανελλήμιον**» ἐν Ἀθήναις, ὡς τοιοῦτος δὲ κατῆλθεν εἰς τὴν Κύπρον διὰ τὴν χρησιμεύσῃ ὡς ὁ μεγαλόφωνος κήρυξ τῆς Βασιλικῆς τέχνης καὶ ταύτης ὁ ἐνθερμος καὶ ἀκαταπόνητος ἀπόστολος.

Ἐν Κύπρῳ εὐρισκόμενος διεφλέγετο ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ καταστῆ μύστης καὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ δόγματος, τῷ ὄντι δὲ ἱκανοποίησε τὸν πόθον του τοῦτον μυηθεὶς ἐν τῇ ἐν Λεμεσῷ Ἀγγλικῇ Στοᾷ «**Ἅγιος Παῦλος**» ἀριθ. 2277, ἐν ἣ ἔλαβε καὶ τοὺς τρεῖς συμβολικοὺς βαθμοὺς. Ἡ ἐποχὴ αὕτη εἶνε ἡ ἀφειτηρία τῆς μετέπειτα τεκτονικῆς δράσεως τοῦ Καραγεωργιάδη. Διαρκῶς ἐφιέμενος εὐρυτέρων τεκτονικῶν ὀριζόντων καὶ ποθῶν τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ τεκτονισμοῦ, μεταβαίνει τὸ 1889 μετὰ τριῶν Ἀγγλων τεκτόνων εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ μυείται εἰς τὸ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἀγγλικὸν Royal Arch «**Zetland**» No 1157 διὰ τὴν ἐπιστρέψῃ εἰς Λεμισὸν καὶ ἰδρύσῃ μετ' ἄλλων ἐξόχων Ἀγγλων τεκτόνων τὸ «**Saint Paul's Arch Chapter Royal**» No 2277 (1892), οὗτινος ἐγένετο Ἀξιωματικὸς καὶ Πρόεδρος. Καταστρώσας ὀρισμένον πρόγραμμα δὲν παύει τοῦ νὰ προσπαθῆ νὰ πραγματοποιήσῃ τοῦτο, αὕτω δὲ μυείται εἰς τὴν Saint Paul's Mark Master Lodge No 455 ἐν Λεμεσῷ (Στ. Σημάτων) ἧς ἐγένετο Ἀξιωματικὸς καὶ Πρόεδρος, καὶ γίνεται τῶν «**Saint Georges Lodge**» No 2402 καὶ «**Saint George's Mark Master Lodge**» ἰδρυτῆς ἐν Λάρνακι.

Τοῦ Καραγεωργιάδη ἡ πόθος διακαῆς καὶ προσφιλεῖς ὄνειρον ἦτο ἡ ἰδρυσις ἐν Κύπρῳ καὶ Ἑλληνικῶν Τεκτονικῶν Ἐργαστηρίων, πρὸς τοῦ πόθου του δὲ τούτου τὴν ἐκπλήρωσιν ἔτεινον διαρκῶς αἱ προσπάθειαι του καὶ διὰ χαρακτηριστικῆς αὐτοῦ ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς, ἀφοῦ πρῶτον κατέστησεν ἐν τοῖς ἐν Λεμεσῷ ἀδελφαῖς Ἀγγλικοῖς ἐργαστηρίοις μύστας τοῦ τεκτονισμοῦ ἐνίοις τῶν πνεύματι, χαρακτῆρι καὶ χρησιμοθηταῖα διακρινομένων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην Ἑλλήνων καὶ προπαρεσκεύασε τὸ κατάλληλον ὕλικόν, κατορθοῦ τέλος νὰ ἴδῃ τὸν διακαῆ του πόθον ἀρχόμενον νὰ πραγματοποιηθῆ καὶ ἰδοῦ τὴν 15 Νοεμβρίου 1893

δέκα και τέσσαρες Τέκτονες οἱ ἀδ.· ἀδ.· Ἰωάννης Γ. Καραγεωργιάδης, Ἰωάννης Κυριακίδης, Νικόλαος Κάρταλης, Εὐάγγελος Δαλίτης, Ἰάκωβος Γιάνκ, Νικόλαος Βιτάλης, Λουδοβίκος Βαλδασάρ, Τιρὰν Αὐγουστίνος, Παῦλος Πλάτνερ, Ε. Καρλέτης, Ι. Π. Ουάιτ, Ἀγαθοκλῆς Μιχαηλίδης, Α. Γρήγγουδ και Ζήνων Σκυριανίδης ἰδρύουν τὸ πρῶτον ἐν τῇ Νήσῳ Ἑλληνικὸν Τεκτονικὸν Ἐργαστήριον, ὑπαγόμενον ὑπὸ τὴν Γαληνοτάτην Μ.· Ἀνατολὴν τῆς Ἑλλάδος τὴν Σεβασμίαν Στοὰν τοῦ «Ζήνωνος» ἐν Λεμεσῷ. Εὐνόητον, ὅτι τοῦ ἀρτισυστάτου ἐργαστηρίου οὐδεὶς ἄλλος ἦτο ἐνδεδειγμένος νὰ προεδρεύσῃ ἐκτὸς τοῦ Καραγεωργιάδη και ἐγένετο οὗτος ὁ πρῶτος Σεβάσμιος τοῦ «Ζήνωνος» ἀφοῦ δὲ ἐπὶ ὀλόκληρον ἔτος ἐχειραγώγησεν, ἐδίδαξεν, ἠϋξῆσε τὸν ἀριθμὸν τῶν Μελῶν διὰ τῆς μυσσεως ἀρίστων ἀδελφῶν και προπαρασκεύασε διαδόχους του, παρ' ὄλην τῶν μελῶν τὴν ἐπίμονον παράκλησιν νὰ προεδρεύσῃ και κατὰ τὸ δεῦτερον ἔτος, οὗτος ἀρνεῖται, καθότι οὐδέποτε ἐπέτρεπεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του νὰ καθοδηγηθῇ ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας και τοῦ ἀτομικοῦ ἐγωῦσμοῦ, ἀλλὰ πάντοτε ὑπὸ τῆς ἀγνῆς τεκτονικῆς ἰδεολογίας ἀγόμενος και πᾶν ὅ,τι τοῦ τεκτονισμοῦ ἢ πρόδοδος ἐπιβάλλει ἔχων ὑπ' ὄψιν, παραχωρεῖ τὴν ἔδραν εἰς ἄλλους ἀδελφούς, παραμένων πάντοτε ὁ σοφὸς Μέντωρ και παλῦτιμος Παραστάτης. Τοῦ Τεκτονισμοῦ στρατιώτης πιστὸς και ἀφωσιωμένος δὲν προσέχει εἰς ὕλικὴν ζημίαν και κατὰ τὸ ἔτος 1896 ἐπιχειρεῖ ταξείδιον εἰς Ἀθήνας και μυεῖται παρὰ τοῦ Ἰπάτου Συμβουλίου 33ο εἰς τοὺς βαθμοὺς ἀπὸ τοῦ 4ο—30ο συμπεριλαμβανομένου και βραδύτερον εἰς τὸν 31ο και 32ο και ἀφοῦ κατέστη ὁ ἴδιος μύστης τῆς ἀνωτέρας ἐλευθεροτεκτονικῆς, ἐμελέτησε και ἐνεθάθυεν εἰς ταύτην, θέλει νὰ ἰδρῶσῃ και ἐν Κύπρῳ ἐργαστήρια ἀπονέμοντα τοὺς ἀνωτέρους βαθμούς, πράγματι δὲ ἀφοῦ ἐμύησέ τινας εἰς τὸν 18ο, τὴν 30 Νοεμβρίου 1899 οἱ ἀδ.· ἀδ.· Ι. Καραγεωργιάδης, Ζήνων Σκυριανίδης, Ι. Κυριακίδης, Frederic Parker, Ι. Μαρκίδης Παναγιώτης Σταυρινίδης, Γεώργιος Ρωσσίδης, Χριστόδουλος Σῶζος και Θεόδωρος Μχυροκορδάτος ἰδρύουν ἐν Λεμεσῷ τὸ Περιστύλιον «ὁ Πλάτων» ὑπ' ἀριθμὸν 6 ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ἐνδοξ. Ἰπ. Συμβουλίου 33ο τῆς Ἑλλάδος, τὸ πρῶτον τοῦτο ἀνώτερον ἐργαστήριον τὰ ἀπονέμον τοὺς βαθμοὺς ἀπὸ τοῦ 4ο—18ο συμπεριλαμβανομένου, οὔτινος Πρόεδρος (Σοφώτατος) δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶνε ἄλλος παρὰ ὁ κύριος παράγων πάσης ἐν τῇ Νήσῳ τεκτονικῆς κινήσεως, ὁ Καραγεωργιάδης.

Ἡ ἀνωτάτη ἐν Ἑλλάδι Τεκτονικὴ Ἀρχή, ἡ ἀπονέμουσα τοὺς ἀνω-

τέρους βαθμούς ἀπὸ τοῦ 4^ο—33^ο συμπεριλαμβανομένου, ἐκτιμῶσα τὰς μεγάλας τεκτονικὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἀνδρὸς καὶ πάνυ δικαίως θέλουσα ν' ἀμείψῃ τὸν ἀκαταπόνητον τοῦτον σκαπανέα τῶν τεκτονικῶν ἀρχῶν, τὸν καλεῖ κατὰ τὸ ἔτος 1902 εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ τῷ ἀπονείμῃ τὸν ὑψιστον καὶ τελευταῖον τεκτονικὸν βαθμὸν, τὸν 33^ο, οὕτω δ' ἀνέρχεται τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς τεκτονικῆς ἱεραρχίας ὁ ἀπαράμιλλος Τέκτων, οὐχὶ ἵνα ἐφησυχάσῃ, ἀλλὰ, τοῦναντίον, ἔχων πλήρη συναίσθησιν τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνωτέρων βαθμῶν, ἵνα ἀναλάβῃ μεγαλείτερα καὶ ἐπιπυνώτερα καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις ἀπορρεούσας ἐκ τοῦ ὑψίστου βαθμοῦ, ὃν ἔλαβεν.

Νέα ἀναγνώρισις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀνδρὸς τῆς Ὑπάτης Τεκτονικῆς Ἀρχῆς εἶνε ἡ ἐκλογή του κατὰ τὸ 1917 ὡς Παρέδρου Μέλους τοῦ Ὑπάτου Συμβ. 33^ο καὶ βραδύτερον ἡ ἀνάρτησις τῆς Εἰκόνης του ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῶν Συνεδριῶν τούτου.

Παρ' ὅλον τῆς ἡλικίας τὸ προβεβηκὸς ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Καραγεωργιάδη διατηροῦσιν ἀκμὴν καὶ ζῆλον διὰ τοῦ Τεκτονισμοῦ τὴν εὐημερίαν καὶ, πιστὸς πάντοτε εἰς τὸ πρόγραμμά του, μὲν πρῶτον τέκτονάς τινας τοῦ 18^ο εἰς τὸν 30^ο καὶ τὴν 2 Δεκεμβρίου 1918 οἱ ἀδ. ἀδ. Ἰ. Καραγεωργιάδης, Ζ. Σκυριανίδης, Ἰσιδωρος Μακρίδης, Μιλτιάδης Εὐθυμιάδης Γεώργιος Γιαγκόπουλος, Ἰωάννης Οἰκονομίδης, Δημοσθένης Σιδέρης, Ἀριστόδημος Μιχαηλίδης, Νικόλαος Π. Λακνίτης, Σωκράτης Μυριανθόπουλος, Νεοπτόλεμος Πασχάλης καὶ Γεώργιος Κίρζης ἰδρύουν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ἐνδ. Ὑπ. Συμβ. 33^ο τῆς Ἑλλάδος τὸν Ἄρειον Πάγον «**Η Κύπρος**» ὑπ' ἀριθ. 3 ἐν Λεμεσῷ, τὸ ἀνώτατον ἐν Κύπρῳ τεκτονικὸν ἐργαστήριον, τὸ ἀπονέμον τούς βαθμοὺς ἀπὸ τοῦ 19^ο—30^ο συμπεριλαμβανομένου καὶ τὸ ἀνώτατον ἐργαστήριον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἰδρυθῇ εἰς χώραν, ἐν ἣ δὲν ὑπάρχει Ὑπάτη Τεκτονικὴ Ἀρχή, τοῦ ἐργαστηρίου δὲ τούτου ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὁ πολῦτιμος Πρόεδρος (Μέγας Διδάσκαλος). Δὲν ὑφίσταται πλέον ἡ τῶν πρώτων ἐτῶν σπάνις τεκτόνων, αἱ ἐνδελεχεῖς προσπάθειαι καὶ φροντίδες του παρεσκευάσαν ἄφθονον τὸ ὑλικόν, ὥστε νὰ εἶνε καιρὸς καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Νήσου νὰ ἰδρυθῶσι Τεκτονικὰ Ἐργαστήρια, τῷ ὄντι δέ, τοῦ Καραγεωργιάδη δδηγούοντος, ἰδρύονται ὑπὸ τὴν Αἰγίδα τῆς Γαληνοτάτης Μεγάλης Ἀνατολῆς τῆς Ἑλλάδος τὴν μὲν 7ην Ὀκτωβρίου 1918 ἡ Σεπτῆ Στοὰ «**Κίμων**» ὑπ' ἀριθ. 53 ἐν Λάρνακι, τὴν δὲ 18ην Ἰουλίου 1921 ἡ Σεπτῆ

Στοά « Σόλων » ὑπ' ἀριθ' 55 ἐν Λευκωσίᾳ ὡς εἶνε **Ἰδρυτῆς** καὶ **Ἐπιτιμος Σεβάσμιος** καὶ αἵτινες εὐδοκίμως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς πρεσβυτέρας ἀδελφῆς των Στοᾶς « Ζήνωνος » ἐργάζονται εἰς ἀνοικοδόμησιν τοῦ παγκάλου τεκτονικοῦ οἰκοδομήματος.

Πλὴν τῶν Τεκτονικῶν Ἐργαστηρίων ἡ ἄλυσις δὲν ἦτο πλήρης. ὁστέρει κατὰ ἕνα κρῖνον, ὅστις ἔδει νὰ προστεθῆ διὰ νὰ καταστῆ τελεία τῶν ἐργαστηρίων ἡ ἱεραρχία καὶ τὴν ἔλλειψιν δὲ ταύτην τοῦ Καραγεωργιάδη ὁ ζῆλος ἐφρόντισε νὰ θεραπεύσῃ καὶ τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1921 οἱ ἀδ. ἀδ. Χριστόφορος Γ'. Τορναρίτης, Γαβριήλ Ἰωαννίδης Φώτιος Σ. Μαρκίδης, Ἰωάννης Λ. Κίρζης, Ἀντώνιος Γραμμενόπουλος, Ἀλέκος Γεωργιάδης, Ζήνων Σκυριανίδης, Ἰσίδωρος Μακρίδης, Ἀριστόδημος Γεωργιάδης, Ἰωάννης Οἰκονομίδης καὶ Κωνσταντῖνος Σωτηριάδης ἰδρύουν τὴν Σεπτῆν Στοᾶν **Τελειοποιήσεως « ἡ Ἐλευθερία »** ὑπ' ἀριθ. 2, ὑπὸ τὴν Αἰγίδα τοῦ Ἐνδοξ. Ὑπ. Συμβ. τῆς Ἑλλάδος, ἀνώτερον ἐργαστήριον ἀπονέμον τοὺς βαθμοὺς ἀπὸ τοῦ 4^ο—14^ο συμπεριλαμβανομένου, οὗς μέχρι τοῦδε κατ' οἰκονομίαν ἀπένειμε τὸ Περιστύλιον. Τοῦ Ἐργαστηρίου τούτου οἱ ἰδρυταὶ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν παμψηφεί ἀνεκήρυξαν τὸν Καραγεωργιάδην διὰ τὴν πολύτιμον συμβολὴν του εἰς τὴν ἴδρυσιν, **Ἐπίτιμον Ἰδρυτὴν** καὶ **Ἐπίτιμον Πρόεδρον**, (Τρις Κρατικὸν Διδάσκαλον), μεγάλην δὲ τιμὴν προξενεῖ τῇ Κύπρῳ τεκτονικῶς τοῦ ἐργαστηρίου τούτου ἡ ἴδρυσις, καθότι εἰς οὐδεμίαν χώραν ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ὑπατον Συμβούλιον 33^ο ὑφίσταται τοιοῦτον παρὰ εἰς τὴν ἔδραν τούτου, ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Λεμεσῷ, διὰ τοῦτον δὲ φέρει καὶ ἀριθμὸν Ἰδρύσεως 2.

Τοῦ Καραγεωργιάδη ἡ τεκτονικὴ δρᾶσις καὶ ἀξία ἐγένοντο γνωσταὶ καὶ εἰς ἄλλας ἐκτὸς τῆς Κύπρου χώρας, οὕτω δὲ μίᾳ τῶν ἀρίστων Στοᾶν τῆς Πρωτεύουσῃς τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, τῆς θαυμαστῆς ταύτης χώρας, ἐν ἣ περι πολλοῦ ποιοῦνται τὸν Τεκτονισμὸν καὶ ἥτις εἶνε ἐν τῶν σπουδαιότερων τεκτονικῶν κέντρων ἀνά τὴν ὑφήλιον, ἡ « *Aesculapias Lodge* » N^ο 2410 κατέστησε τοῦτον, καί τι εὐρισκόμενον μακράν, **Ἰδρυτὴν** καὶ τῷ ἀπένειμε τὸν τίτλον τοῦ **Ἐπίτιμου Μέλους**, ἐπίσης δὲ τὸν τίτλον τοῦτον εἶχεν ἀπονείμῃ αὐτῷ καὶ ἡ Στοά, ἐν ἣ εἶδε τὸ Τεκτον. φῶς, τὸ « α. Πανελλήνιον » ὡς ἀνέφερον, σεμνυνομένη διὰ τὸν ἔσοχον τεκτονικὸν βλαστὸν τῆς.

Ἴδου σκιαγραφικῶς ὅποια εἶναι τὸ Καραγεωργιάδη ἡ τεκτονικὴ

ἀξία καὶ τι οὗτος ὑπὲρ τοῦ Κυπριακοῦ Τεκτονισμοῦ ἐπετέλεσεν, ἐκ τῶν ἐξιστορηθέντων δὲ κριτανοεῖτε κατὰ πόσον ἐπεβάλλετο εἰς τοὺς Κυπρίους Τέκτονας νὰ ἐορτάσουν ὅσον ἠδύναντο πανηγυρικώτερον τὸν *ὑπερπεντηκονταετῆ* τεκτονικὸν βίον τοῦ *ἐξόχου καὶ ἀκαταπονήτου* τέκτονος.

Καὶ ἤδη ἀποτείνων πρὸς Σε τὸν λόγον, *Σοφὲ* τοῦ Τεκτονισμοῦ Διδάσκαλε καὶ Ἀδελφὲ *Πολυσέβαστε καὶ Πολύτιμε*, ἐξ ὀνόματος τῶν ἀνωτέρων βαθμῶν Ἐργαστηρίων, τοῦ Ἀρείου Πάγου « ἡ Κύπρος » ὑπ' ἀριθ. 3, τοῦ Περιστευλίου « ὁ Πλάτων » ὑπ' ἀριθ. 6 καὶ τῆς Στοᾶς Τελειοποιήσεως « ἡ Ἐλευθερία » ὑπ' ἀριθ. 2, ὃν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προῖσταμαι, *Σοὶ* ἐκφράζω βαθεῖαν τὴν εὐγνωμοσύνην, ἀνθ' ὃν ὑπὲρ τούτων ἐπραξας καὶ ἐμόχησας, κατὰ τὴν ἐπίσημον δὲ ταύτην στιγμήν Σε ἀποκαλῶ ὅπως καὶ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 4ης Ἀπριλίου 1921 κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Στοᾶς Τελειοποιήσεως « ἡ Ἐλευθερία », ὅτε ὡς Πρόεδρος ταύτης εἶχον τὴν τιμὴν νὰ *Σοὶ* ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας τῶν ἀδελφῶν διὰ τὴν συμβολὴν σου εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ ἐργαστηρίου τούτου, Σε ἀποκαλῶ, λέγω, Πατέρα τοῦ Κυπριακοῦ Τεκτονισμοῦ, διότι τῇ ἀληθείᾳ *ὑποδειγματικῶς* πατήρ τούτου ὑπῆρξες. Εὐλόγως δύνασαι νὰ χαίρης καὶ ὑπερηφανεύησαι, διότι δαφιλεῖς καὶ εὐχόμεους δρέπεις τῶρα τῶν κόπων σου τοὺς καρποὺς καὶ εἰς τὴν χώραν ταύτην εἰς ἣν, ὅτε κατήλθες ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ Τεκτονισμὸς ἦτο σχεδὸν ἄγνωστος, βλέπεις τῶρα *πυκνὴν* τῶν Τεκτόνων τὴν φάλαγγα καὶ *πλήρη καὶ ἰσχυρὰν* τῶν Τεκτονικῶν Ἐργαστηρίων τὴν ἄλυσον.

Κυρίαι καὶ Κύριοι, παρακαλῶ, ἐγερθῆτε ὄρθιοι.

Πολυσέβαστε καὶ πολύτιμε Ἀδελφέ,

Ἐξ ὀνόματος τῶν Ἑλληνικῶν Ἐργαστηρίων τῆς Νήσου, ἀπάντων προσφιλῶν τεκτονικῶν σου *τέκνων*, ὡς ἐλάχιστον δείγμα *εὐγνωμοσύνης, τιμῆς καὶ σεβασμοῦ*, ἀναρτῶ ἐπὶ τοῦ τιμίου Σου στήθους τὸ Παράσημον τοῦτο, τὸ ὁποῖον παριστᾷ στέφανον κατασκευασμένον ἐκ τοῦ πολυτιμωτέρου τῶν μετάλλων, τοῦ χρυσοῦ, ὅπως χρυσοῦς καὶ πολυτίμος εἶνε ὁ Τεκτονικός Σου βίος καὶ ἡ δράσις διὰ τὸν Κυπριακὸν Τεκτονισμὸν.

Τέλος, πρὸς τοὺς εὐγενεῖς καὶ ὑποχρεωτικῶς *εὐκοδοεσπότας*, οἵτινες τόσοσιν προθύμως παρέσχον ἡμῖν τὴν φιλόξενον στέγην, ὑπὸ τὴν ὁποίαν στεγασθόμεθα τὴν στιγμήν ταύτην, πρὸς τὰς ἐριμίους Κυρίας καὶ Κυρίους, οἵτινες προθυμώτατα ἔσπευσαν νὰ καταστῶσι *κοινωνοὶ* τῆς ἡμετέ-

ρας χαρᾶς, πρὸς τὰς φιλότατας τῶν τεκτονικῶν ἐργαστηρίων Ἀντιπροσωπείας καὶ πρὸς ὅλους τοὺς φιλότατους Ἀδελφοὺς διὰ τὴν ἐνταῦθα παρουσίαν των θερμοτάτας ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας.

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΣΤΟΩΝ

Ἡ Ἐθνικὴ ἑορτὴ ἐν τῇ Στ.: Δωδώνη

Ἐν τῷ τεκτονικῷ μεγάρῳ τῆς ἀπὸ τριετίας εὐδοκίμως λειτουργούσης ἐν Ἰωαννίνοις Στ.: Στ.: «Δωδώνη» ἐπανηγυρίσθη, ὡς ἔθος, ἡ ἐπέτειος τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἔξεφώνησεν ὁ Σεβ.: τῆς Στ.: ἔνδοξ.: ἀδ.: Χ. Χρηστοβασίλης, ἀρχαῖος καὶ ἐνθουσιώδης τέκτων, ἔχων ὡς θέμα κεντρικὸν τὴν γένεσιν τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, ἀπορρυσάσης ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς καὶ ὀργανωθείσης κατὰ τεκτονικὰ θέσμιμα. Κατέδειξε δὲ ὁ ρήτωρ ὅτι εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ ἐξάπλωσιν τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας ὡς Σωματείου τεκτονικοῦ ὀφείλεται τὸ μέγα ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, συνδεόμενον ἀρρήκτως πρὸς τὸ ἀκοίμητον διὰ τῶν αἰῶνων καὶ μηδέποτε ὑπὸ οἰανδήποτε τυρανικῆν κατάθλιψιν σβεσθὲν ἔθνικὸν αἴσθημα τῶν Ἠπειρωτῶν, ἐφ' ὅσον οἱ πρῶτοι τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας δημιουργοὶ καὶ ἰδρυταὶ ὑπῆρξαν ὡς γνωστὸν Ἠπειρωτῶν ἔμποροι ἐν Μόσχᾳ—ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Ἀθανάσιος Τσακάλωφ καὶ ὁ ἐξ Ἀρτης Νικόλαος Σκουφᾶς.

Ἐκ τῆς ἐνθουσιώδους ὁμιλίας τοῦ ἔνδοξ.: ἀδ.: Χρηστοβασίλη οἱ Ἀδελφοὶ πάντες ἀπεκόμισαν τὴν παρήγορον ἐλπίδα ὅτι διὰ γνησίας τεκτονικῆς ἐργασίας τῆς παγκοσμίου Ἀδελφότητος θὰ ἐξυπηρετηθῶσιν εἰς αἶψα τὸν ἅπαντα καὶ θὰ ἐπικρατήσωσιν ἐν πραγματικότητι αἱ ἀρχαὶ τῆς Ἐλευθερίας καὶ τοῦ Δικαίου.

Ἡ Ἐθνικὴ ἑορτὴ ἐν τῇ Στ.: Ἰωνία

Εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος ἀνεγράφη ὁ πανηγυρισμὸς τῆς Ἐθνικῆς ἑορτῆς ἐν τῇ Σμυρναίᾳ Στ.: Στ.: «Ἰωνία» λειτουργοῦσα προσωρινῶς ἐν ἀγ.: Ἀθηνῶν. Ἐπεφύλαχθημεν ὁμως νὰ δημοσιεύσωμεν ὀλόκληρον τὸν λόγον τοῦ Σεβ.: ἀδ.: Λεωνίδα Π. Κυβετοῦ, ὡς χαρακτηριστικὸν τοῦ ψυχικοῦ σθένους τῶν τοσοῦτον ἀτυχησάντων Μικρασιατῶν, παρατιθέμενοι ὧδε :

Λόγος τοῦ Σεβ.: τῆς Στ.: <Ἰωνία> Ἀδ.:

Λεωνίδα Πολυδώρου Κυβετοῦ.

Θὰ ἐξεπλάγησαν βέβαια πολλοὶ πῶς οἱ Συμωναῖοι Τέκτονες ἀπεφάσισαν νὰ καλέσωσιν εἰς πανηγυρισμὸν τῆς ἐπετείου τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας. Πῶς νὰ ψάλουν ὕμνους τὰ πικραμένα χεῖλη; Ποῦ αἱ ἀνέστιοι ἡμεῖς ν' ἀντιλήσωμεν φωνὴν ὅταν τὰ στήθη ἡμῶν σπαράσει ἡ σκληροτέρα ὀδύνη, ὅταν συνέχη τὴν ψυχὴν μας τὸ πικρὸν παράπονον ὅτι τόσον σκληρὰ καὶ ἄδικα μᾶς ἐγκατέλειπεν αὕτη; Μὴ εἰς τὸ βρεφικὸν μας λίκνον τὸ γλυκὺ τῆς ὄραμα δὲν ἐμύρωνε καὶ τὸν ἰδικόν μας ὕπνον; Μὴ ἡ μητρικὴ στοργὴ εἰς τῆς Ἐλευθερίας τὸ γλυκὺ ὄνομα δὲν ἐκίνησε τὸ πρῶτον καὶ τὰ ἰδικὰ μας χεῖλη; Καὶ μὲ τὰ τραγούδια τῶν Ἀρματολῶν δὲν ἀναψε τὸν πρῶτόν της σπινθῆρα καὶ εἰς τὰ ἰδικὰ μας στήθια; Μὴ μέσα στὸ ζόφο τῆς σκλαβιάς τὸ φεγγαράκι τὸ λαμπρὸ δὲν ζητούσαμε νὰ φωτίζη κάθε μας πράξι στὴ ζωὴ, καὶ ἡ παιδικὴ μας ψυχὴ στὴν σκλαβωμένη Ἐκκλησίᾳ δὲν ἀντίκρουζε πάντα τὴ Μυστικὴν Εἰκόνα ὅπου μὲ αἵμαῖγραψ' ὁ Θεός; Μήπως ἔφηβοι δι' αὐτὴν καὶ μόνον δὲν ἐπλάττομεν τὰ γλυκύτερά μας ὄνειρα καὶ διὰ τὴν ἀπόκτησιν αὐτῆς μόνον δὲν προεπονοῦμεν καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν; Μὴ καὶ ἡμῶν οἱ Πατέρες δὲν ἐσόλισαν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρου τὰ σκλαβωμένα μας χόματα μὲ περιλαμπρα Μνημεῖα τέχνης, Πολιτισμοῦ, Φιλανθρωπίας καὶ Γραμματίων ἵνα ἐκεῖ πλούσιον καὶ ἄλκιμον ἀνδρώσωσι τὸ φρόνημα τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς προμαχῶνα ἀπόρθητον διὰ τὸν Μεγάλον ἀγῶνα; Καὶ ὅταν ἔκλειναν τοὺς ὀφθαλμοὺς των μήπως δὲν ἀντιζεν εἰς τὰ χεῖλη των τὸ γλυκὺ χαμόγελο ὅτι ἐπετέλεσαν εὐθόρως τὸ πρὸς αὐτὴν καθήκον των καὶ ὅτι ἐγγίξει ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως τὴν ὁποίαν αὐτοὶ προητοίμασαν; Μὴ καὶ ἡμεῖς μνήμονες τῶν παραδόσεών των δὲν προσεφέραμεν ὅ,τι τιμαλφές εἰς τὸν ἅπληστον βωμόν της; Καὶ ὅμως!.. Ἀφοῦ ἐπὶ μικρόν μᾶς ἐθώπευσεν, ἔφυγε καὶ πάλιν μακρὰν μας... Καὶ ἡμεῖς...φεύγοντες τὴν ἀτιμοτέραν δουλείαν καὶ τὸ ἐχθρικὸν φάσγανον ἀφήκαμεν εἰς τὸ πῦρ τοῦ τυράννου τὰς ἐστίας μας, τοὺς βωμοὺς μας εἰς τὴν βεβήλωσιν, τοὺς Τάφους τῶν Πατέρων μας εἰς τὴν ἀτίμωσιν, καὶ ὑπὸ τὴν παρήγορον σκιάν τῆς Κυανολεύκου συνεσπειρώθημεν ἐδῶ, ἐγκλείοντες εἰς τὴν ψυχὴν τὸ βαρύτερον πένθος, τὴν πικροτέραν ὀδύνην τοῦ ἐκπατριμοῦ, τῆς ἐρημόσεως, τῆς ὀρφάνειας, τῆς δυστυχίας! Καὶ ἂν στοργικὴ ἠγοίχθη ἡ παρήγορος ἀγάλη τῶν ἀδελφῶν μας ἐδῶ, ἂν ὁ Τεκ-

τονισμός απέδειξεν ἅπαξ ἔτι ὅτι θεωρεῖ καθήκον του νὰ συντρέχει τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα, αὐτὸ ἐμετρίασε μόνον τὸ ἄλγος μας, δὲν τὸ ἐξήλειπεν. Εἴμεθα πάντοτε οἱ ἀνέστιοι, οἱ ἀπάτριδες, οἱ ὄρφανοί, οἱ πτωχοί.

Δὲν θὰ πανηγυρίσωμεν λοιπὸν σήμερον τὴν χαράν. Θὰ ὑμνήσωμεν μόνον τὸν πόνον. Τὸν πόνον τοῦ ἀνδρῶναι τὴν ψυχὴν, γενᾶ τὴν τόλμην, ὀπλίξει τὴν χεῖρα, ἐμπνέει τὴν ἐκδίκησιν !

Καὶ ἡ 25ῃ Μαρτίου ὑπῆρξε τοῦ πόνου γέννημα τὴν ἠτοίμασαν τὰ δάκρυα τῶν δούλων, αἱ ταπεινώσεις τῶν ἰσχυρῶν. Προηγήθησαν ταύτης ἡμέραι ζόφου καὶ ἀπελπισίας, ἡμέραι ὡς αὐτὰς τὰς ὁποίας ζῶμεν ἡμεῖς ἐδῶ. Αὐτὸ εἶνε τὸ μέγα δίδαγμα τῆς ἡμέρας.

Καὶ οἱ Πατέρες ἡμῶν τοῦ 1821 καταδιωγμένοι ὅσοι εἶχον παραμείνει ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν, σκορπισμένοι ὅσοι εἶχον ζητήσῃ ἄλλοῦ καταφύγιον, δὲν εἶχον ἀπολέσει τὸ θάρρος αὐτῶν ἀλλὰ μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν τῆς ἀλικῆς τοῦ ἔθνους καὶ μὲ τὴν πεποίθησιν τὴν ὁποίαν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἀλώσεως μέσα εἰς τοὺς Νάρθηκας τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν ἐκληρονόμησαν, εἰργάσθησαν διὰ τὴν προκαλέσασαν τὸν θαυμασμὸν τοῦ κόσμου ἐποποιῶν ἧς ἐπιστέγασμα ὑπῆρξεν ἡ δημιουργία Ἐλευθέρως Ἑλλάδος !

τὴν Ἐλπίδα ταύτην καὶ πεποίθησιν ἐπιθυμοῦντες καὶ ἡμεῖς οἱ τῆς Ἰωνίας Ἑλληνες νὰ διατρανώσωμεν καὶ νὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς δειλῶντας ἀπεφασίσαμεν νὰ προκαλέσωμεν τὴν οἰκογενειακὴν αὐτὴν συγκέντρωσιν εἰς τὴν ὁποίαν τόσον φιλοτίμως μετέχουσιν ἐκλεκτοὶ τῶν λοιπῶν Στοῶν ἀντιπρόσωποι καὶ οἱ ἀρχηγοὶ ἡμῶν διαδηλοῦντες οὕτω τὸν στενὸν σύνδεσμον καὶ τὴν ἀλληλεγγύην ἧς διακρίνει τοὺς ἀληθεῖς Τέκτονας.

Καὶ ὁ κλῆρος ἔλαχεν εἰς ἐμὲ νὰ ὁμιλήσω, ἀνεπαρκῶς παρεσκευασμένος λόγῳ τῶν βιοτικῶν μου ὡς πρόσφυγος μεριμνῶν. τὴν σύντομόν μου ὁμιλίαν κρίνατε παρακαλῶ ἐπεικῶς καὶ μὴ ἀναμένετε χάρισματά λόγου ὁποῖα συνηθίσατε νὰ ἀπολαμβάνετε ἀπὸ τῆς ἔδρας ταύτης ἀπὸ τῆς ὁποίας τόσοι σοφοὶ διδάσκαλοι ἔχουσι κατακυλήσει τὰς ἀκοὰς Σας ἐν λευκαῖς ἑορταῖς καὶ τεκτονικαῖς συνεδρῖαις. Μὲ τὴν πεποίθησιν αὐτὴν θ' ἀποπειραθῶ νὰ ἐκθέσω δι' ὀλίγων ἐνώπιον ὑμῶν τὰ τῆς συμβολῆς τοῦ Μασωνισμοῦ εἰς τὸ σήμερον πανηγυριζόμενον ἔργον.

Γνωρίζετε πάντες ὅτι ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1821 ὑπῆρξεν ἔργον τῆς

Φιλικῆς Ἑταιρείας: ἀλλ' ἐκτὸς τῶν μεμνημένων ἐλάχιστοι γνωρίζουσιν ὅτι τὰ μέλη τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τοῦ Ξάνθου τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς καὶ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε'. ὑπῆρξαν τέκτονες μεμνημένοι εἰς τὰ Μασωνικὰ δόγματα καὶ μέσον τῶν Στοῶν διαδόσαντες τὴν ιδέα καὶ πραγματώσαντες τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐθνικῆς ἐγέρσεως. Ὁ τεκτονισμὸς ἐξ Εὐρώπης μεταδοθεὶς εἰργάζετο εἰς τὰς Ἰονίους νήσους καὶ ὅπως ἐν Γαλλίᾳ ὁ Victor Hugo καὶ ὁ Rousseau ὅπως ἐν Ἰταλίᾳ ὁ Γαριβάλδης ὁ Ματσίνης οὕτω καὶ ἐν τῇ Ἑπτανήσῳ οἱ μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν προσηλυτιζόμενοι τέκτονες δὲν ἀπόκνησαν νὰ ἐργασθῶσιν ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας τῶν πιεζομένων ἀδελφῶν αὐτῶν, ἦτοι ὑπὲρ ἐπικρατήσεως μιᾶς ἐκ τῶν πρώτων ἀρχῶν τοῦ Τεκτονισμοῦ. Ἐν Λευκάδι ὁ Παναγιώτης Καραγιαννίδης συναντήσας κατὰ τὸ 1813 τὸν ἐκ Πάτμου Ἐμμανουὴλ Ξάνθου καὶ διαγνώσας τὰ διαπνέοντα τοῦτον αἰσθήματα καὶ τὸν διακαῆ ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας ζῆλον, ἐπρότεινε τὴν μύσιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκεῖ ἐργαζομένην Στοῶν τῶν Ἐλευθέρων Κτιστῶν ὅπως ὠνομάζοντο τότε κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ (Liberi Muratori) οἱ ἐλευθεροί τέκτονες. Ὁ Ξάνθος ἦτο ἐγκαταστημένος ἐν Ὀδησσῷ ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἐμπορίαν καὶ ὡς τοιοῦτος εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὰς πλείστας τῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης. Μετὰ δὲ τὴν ἐκ Λευκάδος ἐπιστροφὴν αὐτοῦ ἐσκέφθη ὅτι παραλλήλως πρὸς τὰς προσπαθείας τῶν ἐν Ἑπτανήσῳ Ἐλευθεροτεκτόνων ἔπρεπε νὰ ἐργασθῶσι καὶ οἱ ἐν Ρωσσίᾳ Ἕλληγες ἐπωφελοῦμενοι καὶ τῶν ἐκ τῆς ὁμοδοξίας συμπαθειῶν τῆς Ρωσικῆς Αὐλῆς, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ὑπῆρχον καὶ Ἕλληγες ὑπάλληλοι ὅπως ὁ πρῶτος Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, Μασῶνος καὶ αὐτός. Ἐσκέφθη ὁμοίως προσέτι ὁ Ξάνθος ὅτι δὲν τῷ ἐπετρέπετο καθαρῶς τεκτονικὸς Στοῶς νὰ ἐγκαταστήσῃ πρὸς διάδοσιν τῶν ἀπελευθερωτικῶν σκοπῶν αὐτοῦ, διότι ἐγνώριζε ὅτι δὲν θὰ ἦτο δυνατὸς ὁ ἀποκλεισμὸς ἄλλοεθνῶν τεκτόνων καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀφοῦ ἐμύησεν ἐν Ὀδησσῷ δύο ἄλλους ἐνθέρμους πατριώτας τὸν Νικόλαον Σκουφᾶν καὶ τὸν Ἀθανάσιον Τσακάλωφ ἔδρυσεν μετ' αὐτῶν τὴν Στοῶν τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας μεταβαλὼν τὰ συνθήματα καὶ λοιπὰ γνωρίσματα τῶν ἐλευθέρων τεκτόνων. οὕτως ὥστε νὰ ὑφίσταται μὲν ἡ δι' ἄλλους σκοποὺς συνεργασία μετὰ τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς τεκτόνων νὰ ὑπάρχωσιν ὁμοίως καὶ ἰδιαίτερα γνωρίσματα διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἐιδικοῦ τῆς Στοῶς ταύτης σκο-

ποῦ. Καὶ ἐδικαιώθη ὁ Ξάνθος ἐν τῇ προβλέψει αὐτοῦ, κατὰ τὸ 1820 ὅπότεν μικροῦ δεῖν ἀπεκαλύπτοντο εἰς τὰς Ἀγγλικὰς ἀρχὰς αἱ ἐργασίαι καθαρώς τεκτονικῆς Στοᾶς ἐν Ζακύνθῳ ἐργαζομένης.

Εἶχεν ἐκεῖ μνηθῆ ὁ Κολοκωτρώνης καὶ ἄλλοι Ἀρχηγοὶ καὶ Καπετανεοὶ καταφυγόντες ἐκ Πελοποννήσου, ὡς δὲ ἦτο φυσικὸν αἱ συχνὰ συνεδρίαί τῆς Στοᾶς καὶ ἡ ἐν αὐτῇ παρουσία γνωστῶν ἐπαναστατικῶν στοιχείων ἐγέννησεν ὑπονοίας εἰς τὸν Ἀγγλον Ἀρμοστήν Κερκύρας Maitland ὅστις καὶ διέταξε τὸν ἐν Ζακύνθῳ Ἐπαρχον Ρώσσην νὰ ἐνεργήσῃ ἐρεῦνας εἰς τὴν Ἔδραν τῆς Στοᾶς καὶ νὰ συλλάβῃ τὰ μέλη αὐτῆς ὡς ἐνεργοῦντα πρὸς ἀνατροπὴν τῆς Τουρκικῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῶν γειτονικῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν. Ἡ Στοὰ συνεδρίαζεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Διονυσίου Ῥώμα ὅστις κατεῖχε τὸν Ἀνώτατον Τεκτονικὸν βαθμὸν, ὃ δὲ Ἐπαρχος Ζακύνθου ἦτο καὶ αὐτὸς μεμνημένος εἰς τὸν Μασονισμόν, ὥστε ὅταν ἐζήτησεν ἡ Ἀστυνομία νὰ προβῆ εἰς τὴν ἔρευναν ὁ Ρώμας ἐκάλεσε τὸν Ρώσσην καὶ τὸν κατέστησεν ὑπεύθυνον διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τὰ φυλασσόμενα ὑπ' αὐτοῦ τεκτονικὰ ἔγγραφα τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ περιήρχοντο εἰς γνόσιν ξένων. Καὶ οὕτως ἀπεσοβήθη ἡ κατάσχες τῆς ἀπελευθερωτικῆς ἀλληλογραφίας, καὶ ἡ ἀποκάλυψις τῶν τεκταινομένων. Ἐπιτὰ δλόκληρα ἔτη παρεσκευάζεν ἡ Φιλικὴ Ἐταιρία τὴν ἀνάστασιν τοῦ Γένους, μεταδώσασα τὰς ἀρχὰς αὐτῆς καὶ τοῦ Τεκτονισμοῦ ἐν γένει εἰς τὰ κυριώτερα κέντρα τῆς τότε πανισχύρου Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ μνήσασα Ἱεράρχας, Διδασκάλους, Ἐπιστήμονας, Ὀπλαρχηγούς καὶ Προκρίτους. Ὅταν δὲ εἶδε συντελεσθεῖσαν τὴν ὅλην παρασκευὴν μετέδωκεν ἐξ Ὁδησοῦ τὰς τελευταίας Ὀδηγίας δι' ἐδικῶν ἀγγέλων, οἵτινες γνωρίζόμενοι διὰ τῶν κοινῶν συνθημάτων καὶ κομίζοντες κρυπτογραφικῶς γεγραμμένας ἐπιστολάς καθώρισαν τὸν χρόνον τῆς ὁμαδικῆς ἐξεγέρσεως. Ἄλλ' ὀφείλω νὰ προσθέσω ὅτι καὶ οἱ μὴ μεμνημένοι εἰς τὰ τοῦ τεκτονισμοῦ ἢ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας διατηροῦντες ἐν ἑαυτοῖς ἄσβεστον τὸ πῦρ τῆς ἐλευθερίας ἠνώθησαν εἰς ἓν σῶμα ὅταν οἱ μεμνημένοι Ἱερεῖς καὶ Ἀρχιερεῖς καὶ πρῶτος ὁ σήμερον τιμώμενος Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὃ ἐν Πάτραις παρὰ τοῦ Ἀντ. Πελοπίδα τῷ 1819 μνηθεῖς, διένειμαν τὸ Ἀντίδωρον περιτυλιγμένον εἰς χαρτάκια ἀναγράφοντα ὅτι «αὔριον θὰ ἀνοίξῃ τὸ τουφέκι γιὰ τὴν λευτερίαν τῆς γλυκειᾶς μας Πατρίδος». Καὶ ἀντήχησαν πράγματι τότε οἱ κρότοι τῶν ὀπλῶν ἀπὸ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τοῦ Ταινάρου καὶ ἤρ-

χισεν ἡ θαυμασία ἐποποιία ἣτις ἠδύνατο καὶ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Γένους ἐὰν εὐμενέστεροι συνέτρεχον ὄροι ἐξωτερικοὶ τε ἅμα καὶ ἐσωτερικοί.

Μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ὁ Τεκτονισμὸς ἐλευθέρως πλέον ἐργαζόμενος ἐν Ἑλλάδι παρὰ τὰς ἐκάστοτε παρεξηγήσεις καὶ καταδιώσεις ἐξηκολούθησε μεριμνῶν ὑπὲρ ἐπεκτάσεως καὶ εἰς τὴν δούλην τῶν μασωνικῶν ἀρχῶν. Καὶ εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν Μικρασίαν ἵδρυσεν Μασωνικὰς Στοιὰς ἐργαζομένας ὑπὸ ἀγγλικὴν κυρίως προστασίαν, τὸ δὲ ἔργον τῶν ἐκεῖ ἀγωνισαμένων Ἑλλήνων Τεκτόνων θὰ ἀναγράφῃ εὐφρόμως ἡ ἱστορία ὅταν σὺν Θεῷ ἐπιστεφθῇ τοῦτο ὀριστικῶς καὶ ἐν τῇ δυστυχεῖ Ἀσιατικῇ Ἑλλάδι.

Καὶ τὴν ἀποκατάστασιν ἡμῶν ταύτην προσιωπιζόμενος παρακαλῶ νὰ μὴ μοῦ καταλογισθῇ παράτολμος αἰσιοδοξία. Ἐρείπια ἀληθῶς ἀφήκαμεν εἰς Ἀσιατικὴν Ἑλλάδα καὶ νέον Πατριάρχην Γρηγόριον μετὰ μυριάδων μαρτύρων προσηνέγκαμεν εἰς τὸν Κεμαλικὸν Μολῶχ, καὶ κάθε Μικρασιατικὴ ψυχὴ μετὰ σαραγμοῦ ἀνάπολεῖ τὸ ἐκλεῖψαν μεγαλεῖον καὶ ἀναμιμνήσκειται τῶν στεναζόντων ἔτι ὑπὸ τὸ βαρβαρικὸν φάσγανον δυστυχῶν ἀδελφῶν μας. Καὶ ὅμως δὲν ἀπελπίζομεθα πάσχοντες, δὲν ἀποκάμνομεν ἐργαζόμενοι πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς ἐπελθούσης συμφορᾶς. Ἐλπίζομεν καὶ ἐλπίζομεν λελογισμένως.

Ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς συγχρόνου γενεᾶς ἀντιλοῦντες τὰ διδάγματα ἐνισχυόμεθα εἰς τὴν ἐλπίδα ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πεποίθησιν ὅτι ταχέως θὰ ἐπανίδῃ ἡ Πατρίς ἡμέρας δόξης, ἡμεῖς δὲ τὴν γεννέτειραν ἐλευθέραν. Μὴ λησμονῶμεν ὅτι τοῦ 1912 καὶ 1913 προηγήθη τὸ 1897 καὶ ὅτι τοῦ 1919, 1920 καὶ 1921 προηγήθησαν ἐπώδυνοι περιπέττειαι καὶ ὅπως ἐκάστην δεινοπάθειαν ἐπηκολούθησεν ἀνάκτησις μὲν τῶν ζημιῶν τοῦ ἔθνους ἐπέκτασις δὲ τῶν ὁρίων τοῦ ἐλευθέρου Κράτους, οὕτως ἀδήριτοι φυσικοὶ καὶ ἱστορικοὶ κανόνες ἐπιβάλλουσι τὴν μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ 1922 δόξαν τοῦ 1923.

Οἱ παρακολουθοῦντες τὰ ἐν τῷ στίβῳ τοῦ σταδίου τελούμενα βλέποντες τὸν ἀθλητὴν ὑποχωροῦντα ταλανίζουσιν αὐτὸν διότι δὲν ἔχουσι μελετήσῃ τοὺς νόμους τῆς φύσεως, ἐκλήσσονται δὲ ὅταν ἴδωσιν αὐτὸν αἰφνιδίως ἀνακάμπτοντα ἵνα μετὰ μείζονος φορᾶς ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου καὶ κατανικήσῃ αὐτὸν στεφανοῦμενος. Οὕτω καὶ ἐν τῇ φύσει

βλέπομεν κατ' ἄρχας ἐπικρατοῦντα τὰ νέφη τοὺς πάγους τὰς θυέλλας καὶ τὴν σκοτίαν τοῦ χειμῶνος, κατανικώμενα ὁμως τέλος ὑπὸ τῆς αἰθρίας καὶ θαλπωρῆς καὶ τοῦ φωτὸς τοῦ θέρους στεφομένου ὑπὸ πλουσίας ἀνθήσεως καὶ τὴν νύκτα βλέπομεν ὑποχωροῦσαν πρὸ τοῦ ἡλιακοῦ φέγγους τῆς ἡμέρας. Μηδὲ ἀποδειλιῶμεν ἐκ τῶν παρεμβαλλομένων προσκομιμάτων θεωροῦντες ταῦτα ἀπαραίτητα διὰ τὴν τελικὴν ἐπιτυχίαν ἐν τῇ πάλῃ, ὅπως τῆς σταθερᾶς καλοκαιρίας τοῦ θέρους προηγοῦνται κατ' ἀνάγκην αἱ παροδικοὶ τοῦ ἔαρος θύελλαι καὶ ὅπως δὲν κατορθοῦνται ἡ πλήρης ἐπικράτησις τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας, ἂν μὴ παρεμπέσῃ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ λυκαυγοῦς στιγμιαία ἀμύδρωσις τῆς προτέρας ἐντάσεως.

Ἐλπίζοντες λοιπὸν μετὰ πεποιθήσεως καὶ ὑπερτηδῶντες τὰ ἐμφανισθησόμενα προσκόμματα, ἐσμὲν βέβαιοι ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐναλλαγὴν τῆς λύπης τῶν δακρῶν τῶν βασάνων καὶ τῆς δυστυχίας διὰ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐφροσύνης τῶν ἡδονῶν καὶ τῆς εὐδαιμονίας τῆς ἐλευθερίας.

Βάσις τῆς ἐπιτυχίας εἶνε ἡ ἐλπίς καὶ ἡ ἐπὶ τὴν ἐπιτυχίαν πεποίθησις. Εὐρισκόμεθα δ' ἀκριβῶς εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ ἔτους καθ' ἣν ἡ φύσις ἐμπνέει εἰς τὸν μελετητὴν αὐτῆς τὴν ἐλπίδα. Εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐτοποθέτησαν οἱ Πατέρες ἡμῶν τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Παρθένου, τὸν προοιωνιζόμενον τὴν Ἀνάστασιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἐτοποθέτησαν καὶ τὸ Πάσχα οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τὴν Ἀνάστασιν οἱ χριστιανοὶ Θεολόγοι ὡς προοιωνιζομένην τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ, τὴν πλήρη ἐλπίδων ἐποχὴν ταύτην ἐξελέξαντο καὶ οἱ σήμερον τιμώμενοι Τέκτονες καὶ λοιποὶ ἐργάται τοῦ Μεγαλοπρεποῦς οἰκοδομήματος ὅπως ἀμέριμνοι περὶ τῆς ψυχρότητος τῶν ἰσχυρῶν τῆς Γῆς ἀδύνατοι αὐτοὶ καὶ ἀτελῶς ὀπλισμένοι ἀναπετάσωσι τὸ Λάβαρον τῆς Ἐθνικῆς ἐγέρσεως.

Ἡ ἱερὰ αὕτη ἀνάμνησις ἄς ἐγκαρδιώσῃ καὶ ἡμᾶς εἰς τὸν βαρὺν ἀγῶνα ὅστις πρὸ ἡμῶν διανοίγεται. Τὴν πανοπλίαν τῆς ἐλπίδος καὶ πίστεως περιβεβλημένοι ἄς χωρήσωμεν θαρραλέοι εἰς αὐτόν. Ἐἰς Ἄγρου πνεῖ ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος! Ἄς σπογγίσωμεν τὰ δάκρυά μας! Ὅταν τὸ πένθος λυγίξῃ τὴν ψυχὴν τὴν ναρκώνει. Καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὄρθιοι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν μὲ τὸ βλέμμα καρφωμένον ἐκεῖ πρὸς τὴν φίλην Πατρίδα, ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ἕτοιμοι ν' ἀναμείνωμεν τὸ θούριον ἄσμα τῆς Λευθεριᾶς· Ἐκεῖ ἡ καρδιά, ἐκεῖ καὶ ὁ νοῦς μας. Ἐκεῖ ἀπὸ ἡμᾶς

περιμένουν τὴν λύτρωσίν των αἱ μυριάδες τῶν αἰχμαλώτων ἀδελφῶν μας.

Τὰ ἐρείπια τῶν ἐστιῶν μας ποῦ μὲ τόσους ἰδρωτάς ἀνεγείραμεν ἐκεῖ ὅπου τὸ πρῶτον ἠγαπήσαμεν τοὺς γονεῖς μας ἐγνωρίσαμεν τὸν Θεόν μας καὶ ἐλατρεύσαμεν τὴν Πατρίδα μας, ἡμᾶς περιμένουν ν' ἀνεγερθοῦν. Οἱ κρημνισμένοι θόλοι τῶν Ἐκκλησιῶν μας ἡμᾶς περιμένουν ν' ἀναστηλωθοῦν καὶ ἡ βουβὴς καμπάνη ἡμᾶς περιμένουν νὰ σημάνουν πάλι τὸ ὄσανά τῆς Ἀναστάσεως. Καὶ τὰ πεταγμένα κόκκαλα τῶν Πατέρων μας ἡμᾶς περιμένουν νὰ τὰ ἐγκλείσωμεν εἰς τοὺς ἱερούς των Τάφους διὰ νὰ εὔρουν τὴν γαλήνην εἰς τὸν αἰώνιον Τους ὕπνον!

ΤΕΚΤΟΝΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Ἡ ἐν ἂν.: Ἀθηνῶν ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας περίπου εἰς τιμὴν τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγωνισθέντος ἥρωος Γεωργίου Καστριώτου ἰδρυθεῖσα Στοὰ ὑπὸ τὸ Τουρκικὸν ἐκεῖνου ὄνομα «Σκεντέρμπεης» ἐτέλεσε τὴν 29 παρελθόντος μηνὸς Ἀπριλίου τεκτονικὸν μνημόσυνον μετὰ πάσης μεγαλοπρεπείας διεξαχθὲν εἰς εὐλαθεῖ ἀνάμνησιν τῶν καθ' ὄλην τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἀπελθόντων εἰς τὴν αἰώνιον Ἀνατολήν μελῶν αὐτῆς, τῶν ἀειμνήστων Ἀδ.: Ἀδ.: Θεοφάνους Ρήγου ἐμπόρου, Ἀσέρ Δευτ' ἐμπόρου, Ἀνδρέου Σκκλή χημικοῦ, Σταύρου Ἀποστολάκη Γραμματέως τοῦ Πανεπιστημίου, Βασιλείου Γλίκα ὑπαλλήλου, Γεωργίου Παγκάλου ἀντισυνταγματάρχου, Νικολάου Παζαρή χημικοῦ, Ἐμμανουὴλ Παπκωνσταντίνου μηχανικοῦ, Στεφάνου Γεννάδη ἀντιστρατήγου, Νικολάου Θεοτόκη ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν καὶ Γεωργίου Χαρχμῆ ἐπιχειρηματίου. Ἡ τελετὴ κατὰ τὰ νενομισμένα διεξήχθη ἐν λευκῇ συνεδρίᾳ, εἰς ἣν προσήλθον, πλὴν τῶν Τεκτόνων καὶ ξένοι ἐπισκέπται καὶ ἰδίως κληθέντες εἰδικῶς ἐγγύτεροι συγγενεῖς τῶν ὑπὲρ ὧν τὸ τεκτονικὸν μνημόσυνον ἐτελεῖτο, ὧν τὰ ὀνόματα ἦσαν ἀναγεγραμμένα λευκοῖς γραμμασιν ἐπὶ μελαίνης στήλης, ἐγειρομένης παρὰ τῷ συνήθει καλλιτεχνικῶς κεκοσμημένῳ κενοταφίῳ.

Ἐν τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδρίας ἐξετελέσθησαν μετὰ κατανύξεως αἱ συμβολικαὶ διατυπώσεις τοῦ τεκτονικοῦ μνημοσύνου ὑπὸ τὸν ἦχον πεν-

θίμων υποκρούσεων Ἀρμονίου καὶ ἐν τέλει μολπῆς πενθίμου ἐκτελεσθείσης διὰ χορωδίας διευθυνομένης ὑπὸ τοῦ ἀδ.: Λάβδα.

Μετὰ τὴν τυπικὴν τελετὴν δὲ Στεβ.: τῆς Στ.: ἀδ.: Νικόλαος Νῶς διὰ συντόμου ἐπιμνημοσύνου λόγου ἐσκιαγράφησε τὸν τεκτονικὸν ἐν γένει βίον τῶν ἀξιαγάστων Ἀδελφῶν, ὧν τινες μάλιστα προώρως μετέστησαν πρὸς τὸ αἰώνιον Φῶς, καταλήξας τὸν λόγον διὰ θερμῆς προσφωνήσεως πρὸς τὰς ἀξιοτίμους οἰκογενεῖας αὐτῶν, αἵτινες ἐστερήθησαν πολυτίμων μελῶν, ἐν μέσῳ γενικῆς κατανύξεως. Ἐἶτα ἔδωκε τὸν λόγον πρὸς τὸν Ρήτ.: τῆς Στ.: ἀδ.: Π. Χατζηπᾶνον.

Ὁ ἀδ.: Χατζηπᾶνος ἐπελήφθη τοῦ ζητήματος τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ὡς δόγματος τεκτονικοῦ καὶ ὡς φιλοσοφικῆς διερευνήσεως. Ἄνέτρεξε δὲ εἰς τὰς διαφορὰς διὰ τῶν αἰώνων ἀναπτυχθείσας θεωρίας περὶ ψυχῆς καὶ διατηρήσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἀτομικότητος καὶ περὶ τῆς αἰωνιότητος τῆς ψυχῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς σώματος, ἐξέθηκε διὰ βραχέων τὰς διαφορὰς ἀμφισθητήσεις μετὰ τῶν ὀλιγίστων ἀποδεχομένων ὅτι ἢ σκέψις εἶνε ἀποτέλεσμα ὀργανικῆς ἐνεργείας τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῶν πνευματοδοξούντων, ἀποδεχομένων ὅτι ἢ ψυχὴ, αἶλος, ἀπλή, πνευματικὴ οὐσα, δεόν νὰ νοηθῆ ἐντελῶς χωριστὰ ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ ὡς τοιαύτη μὴ ὑποκειμένη εἰς ἀποσύνθεσιν καὶ ἐπομένως ἀθάνατος καὶ ἐνταῦθα δὲ ἐξέθηκε καὶ τὰς διαφορὰς δοξασίας ὡς πρὸς τὴν προσέλευσιν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν μετὰ θάνατον τύχην αὐτῆς. Ἐν τέλει δὲ διὰ ποιητικῆς εἰκόνας παρέβαλε τὴν ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ ἀνταμοιβὴν πρὸς τὴν διαρκῆ συνείδησιν τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ἠθικοῦ νόμου ἐπὶ γῆς, αὐτὴν δὲ ταύτην τῆς αἰωνιότητος τὴν ἐξασφάλισιν τὰ ἠθικὰ ἔργα, ἅτινα δημιουργεῖ ἕκαστος καὶ καταλείπει ὡς στηρίγματα τῆς μελλούσης ἀνθρωπότητος.

Τελευταῖος λαμβάνει τὸν λόγον ὁ ἀ'. Ἐπόπτης τῆς Στ.: ἀδ.: Μιχαὴλ Τερζάκης, ὅστις διὰ φιλοσοφικῶν συλλογισμῶν κατέδειξε τὸ ἀναπότρεπτον τῆς φθορᾶς τοῦ ζῶντος ἀνθρώπου, δυνάμει τοῦ γενικοῦ νόμου τῆς ἀεννάου ἐναλλαγῆς τῆς ὕλης καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν μεταιότητά τῆς ἐπιγείου ζωῆς ἐν γένει καὶ πάσης ἐγκοσμίου προσπαθείας πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν θελγῆτρων ταύτης. Συνεπέρανε δ' ἐντεῦθεν ὅτι ὁ ἀνθρώπος ὀφείλει νὰ μὴ ἀναβάλλῃ πᾶσαν δυνατὴν μέριμναν ὅπως, ἐνστερνιζόμενος τὸ τῆς ἀθανασίας δόγμα, παρασκευάζηται διὰ τὴν αἰωνιότητα καὶ ὅπως πρὸς τοῦτο ἐπιλαμβάνηται μετ' ἐπιμελείας πάσης περιστάσεως πρὸς τελειότεραν προετοιμασίαν διὰ τὴν μεγάλην ταύτην μεταβολὴν τῆς πνευ-

ματικής του ανθρώπου ζωής, μεθ' ὧν αἱ τέρφεις τοῦ παροδικοῦ τούτου βίου ἐκλείπουσι καὶ ἴσως παραμένουσι μόνον ἀναμνήσεις παρφημένης ζωῆς ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἀρετῆς, τῆς δικαιοσύνης, τῆς εὐσπλαχνίας καὶ τῆς ἀγαθοεργίας. Στρέφων δὲ τὸν λόγον πρὸς τοὺς τέκτονas συνέστησεν ὅπως ὅσον τὸ δυνατόν βαθύτερον ἐνστερνισθῶσι τὰς ὑπερλάμπρους ὑποχρεώσεις τοῦ τάγματος. «Εὐχηθῶμεν», εἶπεν, νὰ κτασθῶμεν ἱκανοὶ νὰ ἀκολουθήσωμεν μετὰ πιστῆς ἀκριθείας τὰς θείας τούτου ἀρχάς.

«Ἄς εἴμεθα ἀληθεῖς καὶ πιστοὶ καὶ ἅς ζῶμεν καὶ ἀποθνήσκωμεν ἐν ἀγάπῃ!

«Ἄς διδάσκωμεν πάντοτε πᾶν, ὅ,τι εἶνε καλὸν καὶ ἅς πράττωμεν πάντοτε πᾶν ὅ,τι ἐναρμονίζεται πρὸς τὰς ἰδεώδεις καὶ θείας ἀρχάς τοῦ Τάγματος μας.

«Ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων εἶνε γνωστὸν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ ὅτι οἱ Ἐλευθ.: Τεκτ.: οὐ μόνον ἐν τῇ ζωῇ στενωῶς πρὸς ἀλλήλους εἶνε συνδεδεμένοι, ἀλλὰ καὶ τὴν σωρὸν θανόντος ἀδ.: βαρυαλγεῖς συνοδεύουσι μέχρι τάφου, ἐκτελοῦντες καὶ ἐκεῖ τὴν καθιερωμένην αὐτοῖς Τεκτ.: λειτουργίαν. Συνεχίζοντες, λέγει, καὶ πέραν ἔτι τὴν ἐπαινετὴν αὐτὴν συνήθειάν μας, συνηθροσθημεν ἐνταῦθα ἐν τῇ ἰδιότητι μας, ὡς Τεκτ.: διὰ νὰ ἀναμνησθῶμεν προσφιλεστάτων ἀδ.: καὶ συμπονήσωμεν εὐκρινῶς τὴν ἀπώλειάν των καὶ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν προσφιλή μας μνήμην των, ἕνα ἐπὶ πλέον φόρον, ὅχι βεβαίως τὸν τελευταῖον, τῆς ἀδελφικῆς μας πρὸς αὐτοὺς ἀγάπης, δεικνύοντες οὕτω εἰς τὸν κόσμον καὶ τὴν εὐκρινείαν τῆς παλαιᾶς πρὸς αὐτοὺς συμπαθείας μας καὶ τὴν στερρὰν, ἀτάλευτον καὶ ἀκλόνητον προσήλωσίν μας πρὸς τὰς ἰδεώδεις εὐγενεῖς ἀρχάς τοῦ Σ.: ἡμῶν Τάγματος. Μεθ' ὅλον τὸ σέβας τὸ ὀφειλόμενον πρὸς τὰς καθιερωμένας συνηθείας τῆς χώρας ἐν ἣ ζῶμεν, μετὰ τῆς δικαίας διακρίσεως καὶ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους καὶ μετὰ τῆς ἀπεριορίστου εὐγενεστερας διαθέσεως πρὸς σύμπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος, φαινόμεθα, ἐδῶ, ἐν τῷ οἴκῳ μας μετὰ τὸν ἰδικόν μας χαρακτήρα, ἐμφανιζόμεθα ὡς Ἐλεύθεροὶ Τέκτονες.

Περιβεβλημένοι μετὰ τὰ διάσημα τῆς ἱεράς ἡμῶν παραδόσεως, ἐπικαλούμεθα εὐλαβῶς τοῦ Μ.: Α.: τ.: Σ.: ἐπὶ τῶν διαθέρων προσπάθειῶν μας διὰ τὸ γενικὸν τῆς Κοινωνίας καλὸν καὶ ζητοῦμεν ἐπιμόνως πίστιν σταθερὰν καὶ ἀκλόνητον ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς φιλανθρωπίας καὶ ἀρετῆς».

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Τὴν νύκτα τῆς 9ης τρέχοντος μηνὸς Μαΐου, θύμα γενόμενος τοῦ ἐξανθηματικοῦ τύφου, μετέστη εἰς τὴν αἰωνίαν ἀνατολήν ὁ πολὺκλαυστος ἀδ.: καὶ ἐνεργὸν μέλος τῆς ἐν ἀν.: Πειραιῶς Σ.: Στ.: «Μιαούλης» Ἁγγελοῦ Α. Σούλη, διευθυντῆς τῆς ἡμερησίας Πειραιϊκῆς ἐφημερίδος «Χρονογράφος». Τὴν κηδεῖν γενομένην τὴν 10ην Μαΐου παρηκολούθησαν ἐν συρροῇ, πλὴν ἄλλων ἀριστέων τῆς Πειραιϊκῆς κοινωνίας, οἱ Πειραιεῖς Τέκτονες καὶ πλείστοι ἐξ Ἀθηνῶν κητελλήοντες ἡγουμένου τοῦ Ἀνθ.: Μ.: Ταξ.: Λόγον δ' ἐπιτάφιον ἀπήγγειλεν ὁ ἀδ.: Μιλτιάδης Πουρῆς, 3βος καὶ πρόσθετος Μεγ.: Δ.: ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ Προέδρου τοῦ Πειραιϊκοῦ Συνδέσμου. Τὸν ἐπιτάφιον τοῦτον ἀποχαιρετισμόν, σύντομον ἀλλὰ περιεκτικόν, ἐμπνεόμενον δὲ πάντως τέχτ.: πνεύματος, παραθέτομεν ὧδε εἰς τιμὴν τῆς μνήμης τοῦ μεταστάντος Ἀδελφοῦ.

«Μετ' ἄλγους ἐλιχρνοῦς ὁ Πειραιϊκὸς Σύνδεσμος κατέθηκε σήμερον εἰς τὸν νεκρὸν προσφιλεστάτου αὐτοῦ μέλους στέφανον λευκῶν ἀνθέων, εἰκονίζοντα τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς πράξεις, ὧν ζῶν ὁ πολὺκλαυστος οὗτος νεκρὸς ὑπῆρξεν ἐργάτης.

Ἐπὶ τὸν βραχὺς αὐτοῦ βίος διεπίστου τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐν αὐτῷ ψυχικὴν δύναμιν πρὸς αὐτοδημιουργίαν, ἠθικὴν ἀνύψωσιν, παραγωγὴν εὐεργετικὴν ἐπὶ τὴν Κοινωνίαν καὶ ἀνύψωσιν παντὸς ἔργου, οὗτινος ἐπιλαμβάνεται ἄνθρωπος φύσει εὐγενῆς καὶ εὐσυνείδητος.

Καὶ ὄντως, πεφιλημένε Ἁγγελε Σούλη, ἀνύψωσας σεαυτὸν καὶ κατέκτησας τὴν γενικὴν ἐκτίμησιν τῆς Πειραιϊκῆς Κοινωνίας. Ἀνύψωσας τὸ πολύμοχθον δημοσιογραφικὸν ἔργον καὶ ἀπέκτησας τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δημοσιογραφικοῦ κόσμου.

Διέλαμψας ὡς ἐργάτης τοῦ Πειραιϊκοῦ Συνδέσμου καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τετραετίας ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς αὐτοῦ, προκαλέσας τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν Μελῶν πάντων καὶ τῶν ὑπὸ τούτου συντηρουμένων Κοινωφελῶν Ἰδρυμάτων.

Διὰ πάντα ταῦτα, ἀλλὰ πρὸ πάντων, διὰ τὴν καταλειπομένην, ἀνέκδοτον ἀτυχῶς, πολύτιμον συγγραφὴν τῆς Ἱστορίας τοῦ Πειραιῶς, ἀπέκτησας τὸ δικαίωμα ἀλήστου εὐγνωμοσύνης τῆς ἡμετέρας πόλεως, καὶ ἐξησφάλισας, ἀληθῶς, αἰωνίαν τὴν μνήμην».

ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ

Βασιλεύς τις κατείχε καθρέπτην μυστηριώδη, ὅστις ἐδείκνυε πάντοτε τὴν ἀλήθειαν καὶ ὅταν αὐτὴ ἦτο λίαν δυσάρεστος. Ὁ καθρέπτης οὗτος δὲν ἐδείκνυε μόνον τὸ ἀληθές πρόσωπον τοῦ ἐρωτῶντος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς κρυσταλλένιας διαφανοῦς ἐπιφανείας του ἐξωγράφιζε καὶ τὴν εἰκόνα τῆς ψυχῆς του μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, αἱ ὁποῖαι συνήθως κρύπτονται εἰς τὸν φυσικὸν ὀφθαλμόν. Ὁ βασιλεὺς στανιώτατα παρειτήρει τὸν καθρέπτην, καὶ δι' ἓνα βασιλέα ἀκόμη τὸ «γῶθι σαυτὸν» ὁ αὐτέλεγχος, εἶναι δυσκολωτάτης τέχνης, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ὑπάρχει ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ οὐδεὶς εὐχαρίστως δέχεται νὰ διδαχθῆ, νομίζων ἑαυτὸν συνήθως σοφόν. Συμβαίνει ὅμως ἐνίοτε καὶ σοφοὶ νὰ εὐρεθῶσι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσωσι ξένην γνώμην τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τὸν βασιλέα. Ἡμέραν τινὰ ἐνεθυμήθη οὗτος τὸν καθρέπτην, τὸν ὁποῖον ἐφύλαττε προσεκτικώτατα ἔδωκε λοιπὸν διαταγὰς εἰς τοὺς ὑπηρέτας νὰ μὴ ἐπιτρέψωσι τὴν εἴσοδον εἰς κανένα. Ὅτε ὁ βασιλεὺς ἔμεινε μόνος εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἐξάγει ἐκ τῆς κρύπτῃς τὸν καθρέπτην, παρατηρεῖ πρὸς στιγμὴν καὶ ἀμέσως λίαν ὠργισμένος πετᾷ αὐτὸν εἰς τὸ ἔδαφος καὶ κατασυντρίβει διὰ τῶν ποδῶν του. Ὁ γελωτοποιός, ὅστις εἶχε κρυβεῖ ὀπισθεν τῶν παραπαισμάτων, ἀναφαίνεται αἴφνης καὶ ἐκβαλὼν τὸν σκοῦφόν του εἶπε εἰς τὸν βασιλέα. «Τιμὴ εἰς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀξίζει ἡ τιμὴ» κλαυθμηρίζων δὲ προσέθηκε: «Εἶναι εἰρωνία πικρὴ τῆς ζωῆς, ὅταν ὁ βασιλεὺς πράττει ὡς ὁ τρελλός». Ἐξωργισμένος ὁ βασιλεὺς τῷ ἀπαντιᾷ. «Γελωτοποιε, δὲν εἶσαι μόνον μοχθηρὸς καὶ κακὸς ἀλλὰ καὶ πρόστυχος, φύγε διότι θὰ σὲ λακτίσω». Συγκινημένος ἀπαντιᾷ οὗτος: «Πτωχέ μου βασιλεῦ, δὲν εὐχομαι ποτὲ νὰ εὐρεθῶ εἰς τὴν σημερινὴν θέσιν σου. Ὁ πτωχότερος, ὁ ὑπαρότερος ἐπαίτης τῆς χώρας σου εἶναι ἱκανὸς καὶ διὰ τὴν εὐτελεστέραν ἐλεημοσύνην, διὰ ὀλίγα κερμάτια νὰ λέγῃ «ὁ Θεὸς ἄς σοῦ τὰ ἀνταποδώσῃ»· σὺ δὲ ἔγεινες τόσῳ πτωχός, ὥστε τοὺς ἀληθεῖς σου φίλους εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ φιλοδωρῆς μὲ λακτίσματα, διότι δὲν δύνασαι νὰ δώσῃς τί καλλίτερον.

Ἡ μικρὰ αὐτὴ ἱστορία, ἡ καθημερινῶς εἰς τὸν κόσμον ἐπαναλαμβάνομένη, δὲν διδάσκει ἡμᾶς τοὺς ἀδ.·. ἀδ.·. τοὺς καυχωμένους ὅτι ἀσκοῦμεν τὴν βασιλικὴν τέχνην; Πόσον συχνὰ ὁ ἄνθρωπος γίνεται τρελλός, ὅπου θὰ ἦ δυνατόν, θὰ ἔπρεπε νὰ γείνη βασιλεὺς! Πόσοι ὀλίγοι ἀδ.·. ἀδ.·. δύνανται διὰ τῶν τεκτονικῶν τῶν σκεψῶν καὶ πράξεων νὰ εἴπωσιν εἰς τὸν Μεγ.·. Ἀρχ.·. τοῦ Σύμ.·. «ὁ Θεὸς ἄς μοῦ τὰ ἀνταποδώσῃ»

(Universala Framasono)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ

Αίγυπτος.—Οί υπό τήν Ἐθνικὴν Μ.: Στοὰν τῆς Αἰγύπτου Ἄραβες Τέκτονες ἀπηύθυναν ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ὁμοθρήσκους αὐτοῖς Ἄραβας κατοίκους τῆς Παλαιστίνης, συνιστῶντες ἵνα καταπαύσωσι τὰς ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν διώξεις. Τὸ διάβημα τοῦτο, ἄξιον παντὸς ἐπαίνου, καταδεικνύει ὅποσον οἱ ἐν Αἰγύπτῳ Ἄραβες Ἀδελφοὶ ἐνεστερ νίσθησαν τὰς τεκτονικὰς ἀρχάς.

Ἀγγλία.—Ἡ Μεγ.: Στ.: τῆς Ἀγγλίας ὡς σύμβολον τῆς εἰρήνης προτίθεται νὰ ἀνεγείρῃ νέον μεγαλοπρεπὲς μέγαρον ἀντὶ τοῦ Freemasons Hall, τὸ ὁποῖον ἀπὸ 150 ἐτῶν εἶναι ἡ ἔδρα αὐτῆς. Τὰ ἔξοδα θὰ ἀνέλθουν εἰς πέντε ἑκατομμύρια λίρας, ἐξ ὧν διὰ δύο ἑκατομμύρια ἐνεγράφησαν ἤδη οἱ Διδ.: τοῦ Λονδίνου.

Ἡ Μ.: Στ.: καὶ αἱ ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτῆς Στ.: διέθεσαν διὰ φιλανθρωπικοῦ σκοποῦς 1.700.000 λίρας στερλίνας κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος.

Ὁ λόρδος δήμαρχος τοῦ Λονδίνου Moore ἐξελέγη Σεβ.: τῆς Στ.: Γκίλδχαλ, ἀποτελουμένης ἐξ ὑπαλλήλων τῆς δημαρχίας. Τὸ ἀξίωμα τοῦ Σεβ.: κατεῖχον ἤδη καὶ οἱ ἑνδεκα πρὸ αὐτοῦ δήμαρχοι.

Ὁ Μεγ.: Διδ.: τῶν Ἠνωμένων Μεγ.: Στ.: τῆς Ἀγγλίας ἁδ.: Δουξ τοῦ Κόννωτ ἐγκατέστησε τὸν λόρδον Καγκελάριον ὑποκόμητα Birkenhead ὡς δεύτερον Μεγ.: Ἐπόπτην. Τὸ ἀξίωμα τοῦ Α' Μεγ.: Ἐπ.: λέγεται ὅτι θὰ καταλάβῃ ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλίας.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν Στοῶν τῶν ἐργαζομένων ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν ἠνωμένων Μεγ.: Στοῶν τῆς Ἀγγλίας ἀνέρχεται εἰς 3693, ἐξ ὧν 864 ἐν Λονδίῳ, 2182 εἰς τὰς ἐπαρχίας, 573 εἰς τὰς ἀποικίας καὶ 674 εἰς ξένας χώρας. Αὐξάνονται δὲ διηλεκτῶς. Οὕτως κατὰ τὸ ἔτος 1921 ἰδρύθησαν 178 νέα Στοαί.

Σκωτία.—Ἡ Μεγ.: Στ.: τῆς Σκωτίας προτείνει τὴν σύγκλησιν διεθνοῦς τεκτ.: συνεδρίου διὰ τὸ ἔτος 1924, τὸ ὁποῖον θὰ συνέλθῃ ἐν Λονδίῳ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς μεγάλης Βρετανικῆς ἐκθέσεως.

Ἰρλανδία.—Ἐν Μπέλφαστ ἰδρύθη νέα Στοὰ ἐξ ὀγδοήκοντα ἀδελφῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι δημοσιογράφοι.

Ρουμανία.—Ἐν Κλαούζεμτουργ ἰδρύθη νέα Μεγ.: Στ.: περιλαμβάνουσα ἀπάσας τὰς Στοὰς τοῦ Βανάτου καὶ Σιεμπενβούργ.

Ἀυστρία.—Ἡ Μεγ.: Στ.: τῆς Βιέννης ἐπ' εὐκαιρία τοῦ ζητήματος τοῦ Ροῦρ ἀπέστειλεν ἐγκύκλιον πρὸς ἀπάσας τὰς τεκτ.: δυνάμεις τοῦ Κόσμου καλοῦσα αὐτὰς εἰς σύντονον δρᾶσιν ὑπὲρ τῆς παγκοσμίου εἰρήνης. Ἐπὶ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης ἡ Μεγ.: Στ.: τῆς Γαλλίας ἀπηύθυνε τὴν ἀκόλουθον χαρακτηριστικὴν ἀπάντησιν πρὸς τὴν Μεγ.: Στ.: τῆς Βιέννης.—«Ἐνδοξ.: καὶ Φιλτ.: Ἀδ.:—Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς Μεγ.: Στ.: τῆς Γαλλίας μοὶ ἀνέθηκε νὰ σα; ἀνακοινώσω, ὅτι συμφωνεῖ ἀπολύτως πρὸς τὰς γνώμας σας. Ἡ Μεγ.: Στ.: παρακολουθεῖ μετὰ προσοχῆς τὴν εὐρωπαϊκὴν κατάστασιν καὶ προσπαθεῖ πάντοτε νὰ ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ ἐλευθ.: τεκτ.: Ἡ Μεγ.: Στ.: ἀπεφάσισε νὰ ἀποσιεῖλη πρὸς συζήτησιν εἰς τὰς ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτῆς Στοὰς τὸ ἐρώτημα τῆς ἀνανεώσεως τῶν σχέσεων καὶ τῆς προσεγγίσεως πρὸς τὴν Γερμανίαν.

Ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι αἱ σοβαραὶ ἡμῶν προσπάθειαι ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἐνεργείας τῶν λοιπῶν τεκτ.: δυνάμεων θὰ ἐπιφέρωσιν τὴν ἔνωσιν τῶν ἔθνῶν καὶ μίαν ταχεῖαν πραγματικὴν εἰρήνην».

Φραγκφοῦρτη. Ἡ Μεγ.: ἐκλεκτικὴ Στοὰ τῆς Ἐλευθέρας Γερμανικῆς πόλεως Φραγκφοῦρτης συνεπλήρωσε τὴν πρώτην ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς.

Τὸ συνέδριον τοῦ συλλόγου τῶν Γερμανῶν σπουδαστῶν πρόκειται νὰ συζητήσῃ τὸ ζήτημα, ἐὰν συμβιβάζεται ἡ ἰδιότης μέλους τοῦ συλλόγου τῶν Γερμανῶν σπουδαστῶν καὶ μέλους τῆς ἐλευθεροτεκτονικῆς Στοᾶς, ἢ καὶ ἂν πρέπη νὰ ἀναγορευθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ συλλόγου τούτου νὰ ὄσιν μέλη Τεκτονικῶν Στοῶν.

Τσεχοσλοβακία. Ἡ Μεγ.: Στ.: «Λέσσιγκ» τῆς Τσεχοσλοβακικῆς δημοκρατίας ἐδρεύουσα ἐν Πράγα προοδεύει, ἰδρύουσα καθημερινῶς νέας Στοὰς. Εἰς τὰς Στοὰς ταύτας συζητοῦνται νῦν τὰ ἑξῆς θέματα. «Ἔχει ὁ ἰατρὸς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιταχύνῃ τὸ τέλος τῶν ἀναπήρων τῆς ζωῆς;», «Τεκτονισμὸς καὶ ἀντισημιτισμὸς», «Περὶ ἀπαισιοδοξίας», «Ἐλευθεροτεκτονισμὸς καὶ Παγκόσμιος Πόλεμος.»

Ἑλβετία. Ἐν τῷ τεκτ.: Περιοδικῷ «Αλπίνα,» οἱ ἀδ.: Σιμιτόπουλος καὶ Μανωλόπουλος, Σεβ.: καὶ Γραμμ.: τῆς Στ.: Στ.: Μέλεις, τῆς ἐν Ἄν.: Σμύρνης, εὐχαριστοῦσι διὰ λίαν συγκινητικῶν ἐκφράσεων τοὺς Ἑλβετοὺς ἀδ.: ἀδ.: διὰ τὴν ὑποδοχὴν, ἧς ἔτυχον παρ' αὐτῶν ὡς καὶ

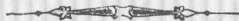
διὰ τὸν διεξαχθέντα ἔρανον 1761 ἑλβετικῶν φράγκων ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐξ Ἰωνίας ἀδελφῶν,

Ἀυστραλία.— Τὸ συνέδριον τῶν ἐπτὰ Μεγ.: Στ.: τῆς Αὐστραλίας ἀπεφάσισε νὰ ζητῇ παρὰ τοῦ αἰτοῦντος εισδοχὴν εἰς τὴν ἑταιρείαν τῶν ἑλευθ.: τεκτ.: τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν. «Ἀναγνωρίζω, ὅτι ἡ πίστις πρὸς τὴν πατρίδα εἶναι οὐσιώδης ἰδιότης τῆς ἑλευθέρας τεκτονικῆς καὶ ὅτι μόνον ἐκεῖνοι δύνανται νὰ μνηθῶσι, οἱ ὅποιοι ἀπὸ πεποιθήσεως καὶ εὐχαρίστως συμφωνοῦσι πρὸς τὰς νομίμους Ἀρχάς καὶ ἔχουσι μέγιστον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν διατήρησιν καὶ τὴν πρόοδον τῆς πατρίδος, οἱ ὅποιοι εἶναι εἰρηνικοί, προάγουσι τὴν ὁμόνοιαν καὶ θέλουσι νὰ ζῶσι ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ καὶ συμπνοίᾳ».

Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι.— Τὸ ὑπὸ κατασκευὴν τεκτ.: Μέγαρον τοῦ Μιχγκάν θὰ εἶναι τὸ μέγιστον τοῦ κόσμου, θὰ στοιχίσῃ πέντε ἑκατομμύρια δολλάρια ἢ τετρακόσια ἑκατομμύρια σημερινῶν δραχμῶν καὶ ἡ κεντρικὴ αἵθουσα θὰ δύναται νὰ περιλάβῃ 5000 ἄτομα. Τὸ ὕψος τοῦ οἰκοδομήματος θὰ εἶναι 208 πόδες.

Εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Βάσιγκτων τὸν προσεχῆ Ἰούνιον συνέρχεται ἡ συνέλευσις τοῦ ἐλευθεροτεκτονικοῦ τάγματος τοῦ μυστικοῦ «Shriners». Μέχρι τοῦδε ἐδήλωσαν 300.000 Shriners συμμετοχὴν εἰς τὸ συνέδριον, διὰ τὸ ὅποιον τὸ Ἀμερικανικὸν Κογκρέσσον προσέφερεν ἤδη 50.000 δολλαρίων. Ἴνα γένη τις μέλος τοῦ Τάγματος τούτου, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκει ὁ πρόεδρος Χάρδιγκ καὶ πληθὺς ἐπισήμων ἀνδρῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὀφείλει νὰ κατέχῃ τὸν 32 βαθμὸν. Τὸ τάγμα τοῦτο, τὸ ὅποιον κατὰ τὸ καταστατικὸν του θέλει νὰ συνδέσῃ τὴν φιλανθρωπίαν μετὰ τῆς εὐφροσύνης καὶ τῆς φαιδρότητος, ἔχει ἰδρύσῃ εἰς τὰς μεγαλειτέρας πόλεις νοσοκομεῖα εἰδικὰ ὀρθοπαιδικὰ διὰ τὰ ἀνάπηρα παιδία.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ ἐλευθεροτεκτονισμὸς ὑπῆρξε σπουδαιότατος παράγων τῆς ἰδρύσεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ὁ ἀμερικανὸς ἐρευνητὴς Δόκτωρ Σκῶβιλ διμοσιεύει, ὅτι οἱ 13 κυβερνήται τῶν πρώτων κρατῶν ἦσαν τέκτονες, ἐπίσης 50 ἐκ τῶν 59, οἱ ὅποιοι ὑπέγραψαν τὸ διάγγελμα τῆς ἀνεξαρτησίας, ὡς καὶ ὁ ἀρχηγὸς τούτων Γεώργιος Οὐάσιγκτων. Ἐκ τῶν 29 στρατηγῶν 20 ἦσαν ἐλευθεροτέκτονες, ἐκ τῶν 60 ὑποστρατήγων οἱ 59. Καὶ ὁ στρατηγὸς Λαφαγιέτ ἐμνήθη εἰς στρατιωτικὴν Στοάν κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Οὐάσιγκτων.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΤΕΚΤΟΝΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐμποροὶ

Βεζύρης Δ. (εἰσαγωγή, ἔξαγωγή) ὁδ. Σταδίου 53.
Γεωργιάδης Π. «Στρατιωτικὸν Κέντρον» (καὶ εἶδη πλεκτικῆς) πλ. Κολοκοτρώνι.
Ζαγκλῆς Δ. ὁδ. Κεραμεικοῦ 5.
Ζινοουδίκης Μ. χαρτεμπορος ὁδ. Πραξιτέλους 44.
Καρατζᾶς Ἀντ. ὁδ. Βερανζέρου 14.
Κουτσομπάδης Ἐλευθέριος (εἶδη ἀνδρικά) ὁδ. Σταδίου 15.
Κρούλης Περικλῆς δερματέμπορος Ἀθήναι—Πειραιεύς—Θεσσαλονίκη.
Κωστόπουλος Δ. (παιδικὰ εἶδη) ὁδ. Ἑρμοῦ 53.
Δαμπρόπουλος Δάμπρος Στοὰ Ραζῆ ὁδ. Σοφοκλέους
Δαμπρόπουλος Τάκης (εἰσαγωγή χαρτου) Ἐνεδοχέιον Βασιλικὸν
Λουζέας Β. ἔμποροράπτης ὁδ. Νικίου 7.
Μάτσας Π. γγας (εἶδη ψιλικά) ὁδὸς Πανδρόσου 22.
Νικάτσιος Μιχ. (πλεκτομηχαναὶ πλεγτὸς εἶδους) Πλατεία Συντάγματος.
Πανταζόπουλος Δ. καπνέμπορος ὁδ. Φαιστοῦ 4.
Παπιοπύρος Ἀλεξ. (γροφουμηχαναὶ καὶ ἀντιγραφαὶ) ὁδ. Σταδίου 21.
Σαλιάρης Κοραῆς ὁδ. Γ'. Σεπτεμβρίου 116.
Σιραντόπουλος Ἀπόστολος (ἀνδρικά εἶδη) ὁδ. Σταδίου 33.

Ἐκτελωνισταί.

Θεοχαρόπουλος Σ. καὶ Παπαγεωργίου Εὐαγ. πλιτεία Τελωνείου Πειραιῶς.

Ἴατροί.

Ἀργυρόπουλος Ἀθ. δερματολόγος ὁδ. Ἀκαδημίας 7α.
Βαλέτας Π. παθολόγος ὁδ. Πανεπιστημίου 38.
Βοῦλιας Β. παθολόγος Διευθ. Εὐαγγελισμοῦ ὁδ. Ἀγ. Κωνσταντίνου 23.
Καλογήρου Περικλῆς Θεραπευτήριον Ἐὐαγγελισμός.
Κυριαζόπουλος Κ. δερματολόγος ὁδ. Θεμιστοκλέους 13.
Μαργαρίτης Ι. παθολόγος ὁδ. Βουλῆς 24.
Πεταλᾶς Ἀνδρ. ὁδ. Καλλιθέας 81.
Περάκης Κ. παθολόγος ὁδ. Βουκουρεστίου 25 (Νέα Κλινική—Πατήσια)
Ποντίδας Ἀθ. παθολόγος ὁδ. Καίτη 2.
Τερζάκης Μιχ. παθολόγος ὁδ. Δημηγώργη 7.
Φαρεντίνος Γ. ἱατρὸς Γαλλικοῦ Νοσοκομείου ὁδ. Γ'. Σεπτεμβρίου 87.
Φωτόπουλος Β. γυναικολόγος ὁδ. Σατωβριάδου 11.
Χάρτ. Εὐτέλης φυσικοθεραπευτὴ ὁδ. Ἀχαρνῶν 105.
Χρυσοχοῦδης Ἀλεξ. ὁδ. Τσαμδαοῦ 36.

Καθηγηταὶ ξένων γλωσσῶν

Ἐένος Μιλτιάδης Γαλλικῆς ὁδ. Διοσίων 28.

Κτηνίατροι

Βασιόπουλος Δ. ἀρχικτηνίατρος ὁδ. Σόλωνος 44.

Λιθογράφοι

Παπαχρυσάνθου Χρῦσανθος, λιθογραφεῖον ὁδ. Πραξιτέλους 12.

Μεδίται ἀποικιακῶν

Ἀνδρέας Ραζῆς ὁδ. Σκουφᾶ 52.

Ναυλομεδίται

Βογιατζόγλου 'Αλεξ. ὁδ. 'Ιακωβάτων 4.

Ξενοδοχείων διευθυνταί,

Ζαμίχας 'Αλεξ. Ξενοδοχείον Μινέρβα ὁδ. Σταδίου παρὰ τὴν πλατείαν Συναγώγης.

'Οδοντοῖατροί.

Κοντοφρύδης 'Αντώνιος ὁδ. Σίγα—Καπλαγῶν 7.

Λυμπεροπούλας Κ. ὁδ. 'Ερμού 46.

Παπαντωνόπουλος Ν. καθηγητῆς ὁδ. Καραγεώργη Σερβίας 2.

Παραγγελιοδόχοι

Λιάρος Σπ. ὁδ. Καρόρη 17.

Ρωσσης 'Ιωάννης ὁδ. Γ' Σεπτεμβρίου 28

Σαρρῆς 'Αντώνιος ὁδ. Αἰόλου 117.

Φωτόπουλος Δ. ὁδ. Εὐρυπύρου 19.

Ράπται

Β. Δουζέας ὁδ. Νικίου 7, παρὰ τὴν ὁδὸν Αἰόλου.

Φαρμακῆμποροι-Φαρμακοποιοί

'Απαλύρας 'Αθ. ὁδ. Γ' Σεπτεμβρίου 5.

Ζαούσης Γ'. ὁδ. Σταδίου 46.

Δασκαλάκης Νικήτας ὁδ. 'Αθηνῶν 2 πλ. 'Ομοιοίας.

Φωτογράφοι-Καλλιτέχναι

Μπισύκας Γ. ὁδ. Φιλελλήνων-Πέτρα 1.

Χρηματομεδίται

'Αλικμακός Κ. ὁδ. Ψαρρῶν 5.

Θεοδωρίκος Ν. ὁδ. Δημητρίου Φαληρέως Νέον Φάληρον.

'Ωρολογιοποιοί.

'Αλφιέρης Κ. ὁδ. Περσματζόγλου 4.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ πρὸς ἀγορὰν τεύχη τοῦ «Πυθαγόρου» παρελθόντων ἐτῶν. Ἰδίως ἢ ἐν Θεσσαλονίκῃ Στ. «Φίλιππος» ζητεῖ ὀλόκληρον τὴν σειρὰν τῶν ἐκδεδομένων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1882 ἕνδεκα τόμων. Ἐπειδὴ δέ, ὡς γνωστὸν ἐκ προγενεστέρων ζητήσεων, πλήρης σειρὰ δὲν ἀνευρίσκειται πρὸς ἀγορὰν, παρακαλοῦνται οἱ ἔχοντες διάφορα τεύχη, μὴ ἀποτελοῦντα συνέχειαν, ἵνα δηλώσωσι τοῦτο εἰς τὴν Διεύθυνση τοῦ Πυθαγόρου, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως οὕτω καταρτισθῶσι σειραὶ τινες, ζητούμεναι ἤδη πολλαχόθεν.

Τὸ 2ον τεῦχος τόμου ἐννάτου (ἔτους 1909) τοῦ Πυθαγόρου ζητεῖται ὑπὸ ἀρχαίου Τέκτονος ἀντὶ τιμήματος πλήρους τόμου πρὸς συμπλήρωσιν σειρᾶς τῆς τελευταίας περιόδου.